

(حب النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وعلاماته) باللغة التركية

**NEBİ -SALLALLAHU ALEYHI VE SELLEM-
SEVGİSİ VE ALAMETLERİ**

**Yazan
Prof. Fadl İlahî Zahîr**

**Çeviren
Mehmet Emîn Akın**

**Tetkik ve Dizgi
Muhammed Şahin**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	9
------------	---

1. BÖLÜM

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bütün yaratılmışlardan daha çok sevmek gerekir:.....	13
a) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i nefsimizden daha çok sevmemiz gerekir:.....	13
b) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i babamızdan ve evlâdımızdan daha çok sevmemiz gerekir:	15
c) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i eşimizden, malımızdan ve bütün insanlardan daha çok sevmemiz gerekir:.....	16
d) Yaratılanlardan herhangi bir şeyi, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den daha çok seven kimse azapla tehdit edilmiştir:.....	17

2. BÖLÜM

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin semereleri:.....	17
a) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmek, îmânın tadını elde etmenin sebeplerinden birisidir:.....	20
b) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i seven kimse âhirette O'nunla birlikte olacaktır:.....	21

3. BÖLÜM

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin belirtileri:.....	25
---	----

1. MESELE

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin birinci belirtisi:.....	28
Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i görmeye ve O'nunla birlikte olmaya çalışmak ve bunlardan mahrum olmayı,	

dünyada bunların dışında bir şeyi kaybetmekten daha ağır görmek:.....	28
1. Ebu Bekir es-Sıddık'ın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile hicrette arkadaşlık yapacağını öğrenince sevincinden ağlaması:.....	29
2. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Medine'ye gelişi dolayısıyla Ensar'ın sevinç duyması:.....	31
3. Ensar'ın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e arkadaşlık yapmaktan mahrum kalmaktan endişe etmeleri:....	36
4. Sahâbinin cennette Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i görememekten endişe etmesi:	41
5. Rabîa'nın -Allah ondan râzî olsun- cennette Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile arkadaş olmayı istemesi:.....	43
6. Ensar'ın Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i koyun ve deve sürülerine tercih etmeleri:	45
7. Ömer el-Fâruk'un, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yakınında defnedilmeyi istemesi:.....	49
8. Ebu Bekir'in, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ayrılma vaktinin yaklaştığını anlayınca ağlaması:.....	51
9. Ebu Bekir Es-Sıddık'ın -Allah ondan râzî olsun- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i vefâtından sonra hatırladığı zaman ağlaması:.....	53
10. Ebu Bekir'in, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e çabuk kavuşmaya çalışması:.....	55
2. MESELE	
Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin ikinci belirtisi:.....	58
Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in uğruna canını ve	

malını fedâ etmek:.....	58
1. Ebu Bekir es-Sıddık'ın -Allah ondan râzı olsun- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için endişe edip ağlaması:.....	59
2. Mikdad b. el-Esved'in -Allah ondan râzı olsun- savaş alanında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında durmaya hazır olması:.....	61
3. Talha'nın, Ensar'dan 11 kişi ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için kendilerini fedâ etmeleri:.....	63
4. Ebu Talha'nın göğsünü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in göğsüne siper etmesi:	68
5. Ebu Dücâne'nin -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için kendisini kalkan yapması:.....	70
6. Ensar'dan birisinin Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için kendisini feda ederek yanağını, O'nun ayağının üzerindeyken ölmesi:.....	71
7. Sa'd b. er-Rabi' -Allah ondan râzı olsun- ruhunu teslim ederken, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in selâmette olmasına önem vermesi:	73
8. Ebu Katâde'nin -Allah ondan râzı olsun-, bineğinden düşmesin diye Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i gece boyunca korumak için yanında yürümesi:.....	76
3. MESELE	
Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-i sevmenin üçüncü belirtisi:.....	79
Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emirlerine uymak ve yasaklarından kaçınmak:	79
1. Ensar'dan bir kesimin, rükû halinde iken yüzlerini Kâbe'ye doğru dönmekte acele etmeleri:	80

2. Sahâbenin -Allah onlardan râzı olsun- yolculuk sırasında konakladıkları zaman, birbirlerinin yanında konaklama emrini yerine getirmekte acele etmeleri:.....82
3. Sahâbenin, evcil eşeklerin etlerinin haram kılındığını bildiren çağrını işitmeleri üzerine kazanlarda etler kaynar haldeyken kazanları ters çevirip dökmeleri: 83
4. Şarabın haram kılındığı ilân edilince, şarabın Medine sokaklarında akması: 85
5. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrini yerine getirmek için düşmanla olan antlaşmaya sahâbenin bağlı kalmaları:.....88
6. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrine bağlı kalarak sahâbenin ipek kullanmamaları: 90
7. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in namazda ayakkabılarını çıkardığını gördükleri zaman, sahâbenin namazda oldukları halde ayakkabılarını hemen çıkarmaları:..93
8. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tehdidini işitince bir kadının bileziklerini çıkarvermesi:.....95
9. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yol kenarlarında yürüme emrini uygulamak üzere kadınların duvarlara sürtünerek yürümeleri:.....97
4. MESELE
- Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin beşinci belirtisi:.....99
- Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine yardım etmek ve O'nun şeriatını savunmak:.....99
1. Enes b. Nadr'ın -Allah ondan râzı olsun-, Allah yolunda canları fedâ etmeye çağırması ve bizzat

kendisinin canını fedâ etmesi:.....	100
2. Harâm b. Milhân'ın -Allah ondan râzı olsun- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dâvetini tebliğ ederken kendisini fedâ etmekten mutluluk duyması:.....	103
3. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefatına ve zor şartlara rağmen Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun- Üsâme b. Zeyd'in ordusunu göndermesi:.....	105
4. Zor şartlara rağmen Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun- zekât vermeyenler ve dînden dönenlerle savaşıması:.....	109
5. Berâ b. Mâlik'in -Allah ondan râzı olsun- düşmanın içinde bulunduğu bahçe duvarından kapıyı içerden açmak için içeriye atılmasını istemesi:.....	112
6. Yermûk savaşında dört yüz müslümanın ölmek için bey'atleşmesi:	114
7. Zübeyr'in, İslâm ordusu için, kapısını içeriden açmak üzere büyük bir kalenin burcuna çıkması:	115
8. Numan b. Mukarrin'in -Allah ondan râzı olsun-, Allah'a, müslümanlara zafer vermekle birlikte kendisine şehâdeti nasip etmesi için yalvarması:.....	117
9. Müslümanların, Allah Teâlâ yolunda canlarını fedâ etme özelemleri:.....	119
Sonuç	121
Kaynaklar:	123

ÖNSÖZ

Hamd, yalnızca Allah'adır. O'na hamdeder, O'ndan yardım ve bağışlanma dileriz. Nefislerimizin şerlerinden, amellerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız. Allah Teâlâ kime hidâyet verirse, onu saptıracak yoktur. Kimi de saptırırsa, onu doğru yola iletcek yoktur. Allah Teâlâ'dan başka hak ilahın olmadığına, O'nun bir olduğuna ve hiçbir ortağının bulunmadığına şehâdet ederim. Yine, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim. Allah Teâlâ, O'na, âile halkına, ashâbına ve ona uyanlara salât ve selâm eylesin ve onlara bereketler ihsan etsin.

Kişinin görevlerinden birisi de, şüphesiz Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bütün yaratılmışlardan daha çok sevmektir. Bunun dünya ve âhirette pek büyük faydaları vardır. Fakat O'nu sevdiğini iddiâ edenlerin pek çoğu bu konuda aşırıya gitmekte, pek çoğu da O'nu sevme mefhumunu oldukça daraltmaktadır.

Hem kendime ve müslüman kardeşlerime bu konuyu hatırlatmak, hem de O'nu sevmenin önemi, faydaları ve hakikati hakkında onları aydınlatmak için, Allah Teâlâ'nın yardımı ile aşağıdaki sorulara cevap aramak ve bu konuya açıklık getirmek istedim:

1. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin hükmü nedir?

2. Bu sevginin dünya ve âhiretteki faydaları nelerdir?

3. O'nu sevmenin belirtileri nelerdir?

4. Bu sevginin belirtileri ışığında sahâbe'nin -Allah onlardan râzı olsun- hayatları nasıldı?

5. Ve biz ne durumdayız?

Bu konuyu aşağıdaki şekilde üç bölüm halinde ele alarak çözmeye çalıştım:

1. Bölüm: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bütün yaratılmışlardan daha çok sevmenin gerekliliği.

2. Bölüm: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin faydaları.

3. Bölüm: Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin belirtileri.

Allah'ın lütuf ve ihsanıyla daha önceden benim bu konuda Suudi Arabistan Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı Diyânet İşleri Dâiresi tarafından bir bültende konu ile ilgili yayınlarım olduğu gibi, bazı yayıncılar da o bülten-den alıntı yaparak bunları yayımlamışlardı. Bundan dolayı tekrar onları gözden geçirmeyi uygun gördüm. Bunun sonucunda bazı hususları eklediğim gibi, bazı düzeltmeler de yaptım.

Yüce ve kudreti sonsuz Allah Teâlâ'dan, bu çalışmamı vech-i kerîmine hâlis kılmasını, bana ve bu kitabı okuyanlara, hiçbir malın ve evlâdın fayda vermeyeceği bir günde faydalı kılmasını, hepimize, Allah Teâlâ'nın sevgisi ile sevgili elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sevgisini vermesini, bizi, sonsuz nimetler yurdu olan cennetlerde O'nunla bir araya getirmesini niyaz ederiz. Şüphesiz O, her şeyi hakkıyla işitendir, duâları kabul edendir.

Allah Teâlâ, Nebimize, O'nun âile halkına, ashâbına ve O'na tâbi olanlara salât ve selâm eylesin ve onlara bereketler ihsan etsin.

1. BÖLÜM

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bütün yaratılmışlardan daha çok sevmek gerekir:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmek, şüphesiz îmândandır. Nitekim kulun, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i kendi canından, babasından, evlâdından, âilesinden, malından ve bütün insanlardan daha çok sevmesi gerektiğine delil teşkil eden pek çok âyet ve hadis bulunmaktadır. O'nu böyle sevmeyen kimse, er veya geç, kendisini Allah Teâlâ'nın azabına maruz bırakacaktır. Bu âyet ve hadislerin bir kısmını, kısmen geniş bir şekilde size zikredeceğim:

a) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i nefsimizden daha çok sevmemiz gerekir:

Abdullah b. Hişam'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre şöyle demiştir:

((كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ آخِذٌ بِيَدِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، فَقَالَ لَهُ عُمَرُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لَأَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا مِنْ نَفْسِي. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْكَ مِنْ نَفْسِكَ. فَقَالَ لَهُ عُمَرُ: فَإِنَّهُ الْآنَ، وَاللَّهِ لَأَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْآنَ يَا عُمَرُ))

“Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte idik. O sırada Ömer b. el-Hattab’ın -Allah ondan râzı olsun- elini tutmuştu.

Ömer -Allah ondan râzı olsun-, O’na: “Ey Allah’ın elçisi! Allah’a yemin ederim ki ben, seni nefsimden başka, her şeyden daha çok seviyorum,” dedi.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: **“Nefsim elinde olan Allah’a yemin olsun ki, beni kendi canından daha çok sevmedikçe olmaz (tam îmân etmiş olmazsın).”**

Bunun üzerine Ömer -Allah ondan râzı olsun- O’na, **“Allah’a yemin olsun ki şimdi seni nefsimden daha çok seviyorum.”** dedi.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: **“İşte şimdi oldu ey Ömer.”**¹

Büyük âlim el-Aynî, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’in **“Nefsim elinde olan Allah’a yemin olsun ki, beni kendi canından daha çok sevmedikçe olmaz”** sözünü **“Yani senin îmânın kâmil olmaz”**² şeklinde açıklamıştır.

Yine, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’in **“İşte şimdi oldu ey Ömer”** sözünü: **“Yani şimdi îmânın kemâle erişti”**³ şeklinde açıklamıştır.

1 Buhârî, Kitâbu'l-Eymân ven-Nuzûr”, “Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- nasıl yemin ederdi bâbı”, hadis no: 6632, 11/523.

2 Umdetu'l-Kâfî, 23/169

3 Umdetu'l-Kâfî, 23/169

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in **“Nefsim elinde olan Allah’a yemin olsun ki”** sözünde dikkati çeken bir husus da O’nun yemin etmesidir. O yemin etmese bile her söylediği şeyde doğru olduğuna göre, ya yemin ederse durum nice olur? Çünkü yemin bilindiği gibi sözü pekiştirmeyi ifâde eder.¹

b) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i babamızdan ve evlâdımızdan daha çok sevmemiz gerekir:

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

« فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ »

“Nefsim elinde olan Allah’a yemin olsun ki, sizden biriniz, beni babasından ve evlâdından daha çok sevmedikçe, (tam anlamıyla) îmân etmiş olmaz.”²

Doğru sözlü ve doğruluğu Allah Teâlâ tarafından tasdik edilmiş, vahiyle konuşan Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu hadiste görüldüğü gibi, yemin etmiştir.

Acaba “anne” de “baba” lafzının kapsamına girer mi?

Hafız İbn-i Hacer -Allah ona merhamet etsin- bu soruya

1 Umdetu'l-Kârî, 1/143

2 Buhârî, “Kitabu'l-Îmân,” “Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmek, îmândandır bâbı,” hadis no: 14, 1/59

şöyle cevap vermiştir: “Eğer “baba” lafzı ile çocuğu olan kastedilirse, bu söz anneyi de kapsar veya anne ve babadan birisinin adını anmakla yetinmiştir, denilir. Nitekim iki zıt şeyden birisini zikretmekle diğer şey de zikredilmiş sayılır. Bu durumda sözü edilen, örnek olmak üzere anılmış ve bütün değerli varlıklar kastedilmiş olur. Sanki “Beni bütün değerli varlıklarından daha çok sevmedikçe...” demiş gibi olur.”¹

c) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i eşimizden, malımızdan ve bütün insanlardan daha çok sevmemiz gerekir:

Enes'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَا يُؤْمِنُ عَبْدٌ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ))

“Bir kul, beni eşinden, malından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe (tam anlamıyla) îmân etmiş olmaz.”²

1 Fethu'l-Bârî, I/59

2 Muslim, Kitabu'l-Îmân, “Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i eşinden, evlâdından, babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmek gerekir ve bu şekilde sevmeyen kimsenin îmân etmemiş sayılacağı bâbı,” hadis no: 69, 1/67; hadisi aynı şekilde Hafız Ebu Ya'lâ da Mûsned'inde rivâyet etmiştir. Hadis no: 3895, 7/8

d) Yaratılanlardan herhangi bir şeyi, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'den daha çok seven kimse azapla tehdit edilmiştir:

Allah Teâlâ, babalardan, evlatlardan, kardeşlerden, eşlerden ve aşiretten herhangi birisini veya mallardan, ticaretten ve meskenlerden herhangi bir şeyi kendisinden, elçisinden ve O'nun yolunda cihad etmekten daha çok sevenleri azap ile tehdit ederek şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴾

“(Ey Muhammed! Mü’minlere) **de ki: Eğer babalarınız, evlâtlarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, elinize geçirdiğiniz mallar, durgunluğa uğramasından korktuğunuz ticaret ve hoşunuza giden meskenler, size Allah’tan, elçisinden ve onun yolunda cihaddan daha sevimli ise** (onları Allah’tan, elçisinden ve onun yolunda cihaddan üstün tutuyorsanız), **o halde Allah’ın emri** (azabı) **gelineye kadar bekleyin. Allah fâsıklar topluluğuna** (kendisine itaatten çıkan topluluğa) **doğru yolu göstermez.”** (Tevbe, 24)

Hâfız İbn-i Kesîr -Allah ona merhamet etsin- bu âyeti tefsir ederken şöyle demiştir:

“Yani eğer bu şeyler, size Allah’tan, elçisinden ve onun yolunda cihaddan daha sevimli ise, onun tarafından başınıza gelecek azabı ve ibretli cezâyı bekleyin demektir.”¹

Mücahid ve el-Hasan el-Basrî -Allah ikisine de rahmet etsin- Allah Teâlâ’nın ﴿حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهَ بِأَمْرٍ﴾ **“Allah’ın emri gelinceye kadar”** buyruğunu **“er veya geç onun azabını (bekleyin)”**² şeklinde açıklamışlardır.

Büyük âlim Zemahşerî, âyetin tefsirinde şöyle der:

“Bu âyet, oldukça şiddetlidir. Ondan daha şiddetli bir âyet göremezsin.”³

İmam Kurtubî -Allah ona rahmet etsin- der ki:

“Bu âyet, Allah’ı ve elçisini sevmenin farz olduğuna delildir ve bu konuda hiçbir görüş ayrılığı yoktur. Ayrıca bu sevgi, her sevgiliden önce gelir.”⁴

1 er-Rufâî, Tefsir-i İbn-i Kesîr Muhtasarı, 2/324.

2 Kurtubî Tefsiri, 8/95-96

3 Keşşâf Tefsiri, 2/181

4 Kurtubî Tefsiri, 8/95. Ayrıca bk. el-Cezâirî, Eyseru’t-Tefâsîr, 2/177

2. BÖLÜM

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin semere-leri:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bizim sevgimize ihtiyacı olmadığını söylemeye gerek yoktur. O'nu sevmemiz, ne O'nun makamını yükseltir, ne de O'nun makam ve şerefini de alçaltır. Hem nasıl böyle olmasın ki? O Âlemlerin Rabbinin sevgilisidir. Sadece bu kadar da değildir. Hatta Allah Teâlâ, O'na uyanı sever ve günahlarını bağışlar.

Nitekim Allah -azze ve celle- şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

“(Ey Nebi!) **De ki: Eğer gerçekten Allah’ı seviyorsanız, bana uyun** (açık ve gizli bana îmân edin) **ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah** (mü’min kullarının günahlarını) **çok bağışlayıcıdır**, (onlara) **çok merhametlidir.**” (Âl-i İmrân, 31)

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sevgisinden, ancak onu seven faydalanır. Bu kimse, bu sevgi vesilesiyle dünya ve âhirette mutluluğu elde eder. Bu bağlamda bazı şeylerden tafsilatlı bir şekilde söz etmek uygun düşecektir.

a) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmek, îmânın tadını elde etmenin sebeplerinden birisidir:

Allah Teâlâ, îmânın tadını elde etmek için birtakım sebepler yaratmıştır. Bunlardan birisi de Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bütün yaratılmışlardan daha çok sevmektir.

Nitekim Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ: أَنْ يَكُونَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ، وَأَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقَذَّفَ فِي النَّارِ»

“Üç haslet vardır ki, bunlar kimde bulunursa, o kimse îmânın tadını almıştır: Allah'ı ve elçisini, onların dışındaki her şeyden daha çok sevmek, sevdiği kimseyi ancak Allah için sevmek ve ateşe atılmaktan hoşlanmadığı gibi, tekrar küfre geri dönmekten hoşlanmamak.”¹

İslâm âlimlerinin -Allah onlara rahmet etsin- belirttikleri gibi, îmânın tadının anlamı: “İtaatlerden lezzet almak, din uğrunda zorluklara katlanmak ve bunu dünyanın ge-

1 Buhârî, “Kitâbu'l-îmân”, “İmânın tadı babı,” H. no: 16, 1/60; Müslim, “Kitâbu'l-îmân,” “Bu hasletlerle vasıflanan kimse, îmânın tadını bulmuştur,” H. no: 43,1/66, lafız Buhârî'ye âittir.

çici menfaatlerine tercih etmek demektir.”¹

Bu ne şerefli ve ne kıymetli bir faydadır! Allahım! Bizi bundan mahrum bırakma! Kabul buyur, ey Âlemlerin Rabbi!

b) Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i seven kimse âhirette O'nunla birlikte olacaktır:

Rasûlullah'ı -Rabbimin salât ve selâmı, onun üzerine olsun- seven kimse, âhirette O'nunla birlikte olacaktır.

Nitekim Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَتَى السَّاعَةُ؟ قَالَ: وَمَا أَعَدَدْتُ لِلْسَّاعَةِ؟ قَالَ: حُبُّ اللَّهِ وَرَسُولِهِ. قَالَ: فَإِنَّكَ مَعَ مَنْ أَحَبَبْتَ.

قَالَ أَنَسُ: فَمَا فَرِحْنَا بَعْدَ الْإِسْلَامِ فَرِحًا أَشَدَّ مِنْ قَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَإِنَّكَ مَعَ مَنْ أَحَبَبْتَ.

قَالَ أَنَسُ: فَأَنَا أُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَأَبَا بَكْرٍ، وَعُمَرَ، فَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ مَعَهُمْ وَإِنْ لَمْ أَعْمَلْ بِأَعْمَالِهِمْ))

“Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Ey Allah'ın elçisi! Kıyâmet ne zaman kopacaktır? diye sordu.

1 Bk. Nevevî şerhi, 2/13; Fethu'l-Bârî, I/61

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- **Kıyâmet için ne hazırladın ki? diye sordu.**

Adam:

- **Allah ve elçisinin sevgisini** (hazırladım), **dedi.**

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- **Şüphesiz sen, sevdiklerinle beraber olacaksın, diye buyurdu.**

Enes -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

- Müslüman olduktan sonra, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

- **Şüphesiz sen, sevdiklerinle beraber olacaksın, sözünden dolayı sevindiğimiz kadar hiçbir şeye sevinmedik.**

Enes -Allah ondan râzı olsun- devamla dedi ki: İşte ben, Allah'ı, elçisini, Ebu Bekir'i ve Ömer'i seviyorum. Her ne kadar onların amelleri gibi amelde bulunmadıysam da onlarla birlikte olacağımı ümit ederim."¹

Abdullah b. Mesud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

1 Müslim, "Kitâbu'l-Birr, ves-Sıla ve'l-Âdâb", hadis no: 2639, 4/2032-2033. İmam Buhârî de buna yakın bir hadis rivâyettir. Bk. Buhârî, "Kitâbu'l-Edeb", "Bir kimsenin: 'Sana yazıklar olsun' demesi hakkındaki bab", hadis no: 6167, 10/553

((جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! كَيْفَ تَقُولُ فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمْ يَلْحَقْ بِهِمْ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ))

“Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’e gelecek: ‘Ey Allah’ın elçisi! Bir topluluğu sevmekle birlikte onlar gibi ameller yapamayan kimse hakkında ne dersin?’ diye sordu.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Kişi (cennette) sevdiği ile beraberdir.”¹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in **“Kişi sevdiği ile beraberdir”** sözünden kasıt, cennette onunla birlikte olacaktır.²

Allahu Ekber! Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’i seven kimsenin mükafatı ne kadar üstün, ne kadar büyüktür!

1 Buhârî, “Kitâbu’l-Edeb”, “Allah Teâlâ için sevmenin belirtilen babı”. Hadis no: 6169, 10/557; Müslim, “Kitâbu’l-Birr ve’s-Sıla ve’l-Âdâb”, “Kişi sevdiği ile beraberdir babı”. Hadis no: 2640, 4/2034, lafız Buhârî’ye âittir.

2 Bk. Umdu’l-Kârî, 22/197

3. BÖLÜM

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin belirtileri:

Şüphesiz Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin bazı belirtileri vardır ve İslâm ümmetinin âlimleri bunları belirtmişlerdir.

Örneğin Kadı İyad -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

“Onun sünnetine yardım etmek, şeriatini savunmak, o hayatta iken onun huzurunda bulunmayı ve onun uğrunda canını ve malını vermeyi temenni etmek de onu sevmektir.”¹

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

“Sözü geçen sevginin belirtilerinden birisi de, kişiye şunun teklif edilmesidir: Eğer isteklerinden herhangi birisini kaybetmek veya Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i -eğer mümkün olsaydı- görmekten mahrum olmak arasında birisini tercih etmesi istenir de, o da mümkün olduğu takdirde onu görmekten mahrum kalmayı, isteklerinden herhangi birisinden mahrum kalmaktan daha ağır buluyorsa, sözü geçen sevgi ile o da vasıflanmış demektir, değilse hayır. Bu sevgi, var olması ile yok olmasına bağlı

---

1 Nevevî şerhi, 2/16

değildir. Aksine onun sünnetine yardım etmek, şeriatini savunmak ve ona aykırı davrananlara engel olmak için onun bir benzerini getirmesidir. İyiliği emredip kötülükten alıkoymak da bu kapsama girer.”¹

Büyük âlim el-Aynî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir: “Bilmelisin ki, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’i sevmek; O’na itaati istemek ve O’na aykırı davranmayı terk etmektir. Bu, İslâm’ın farzlarındanadır.”²

Âlimlerin, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’i sevmenin belirtileri olarak zikrettikleri şeylerden aşağıdaki hususları çıkarabiliriz:

1. O’nu görmeye ve O’nunla birlikte olmaya çalışmak ve bunlardan mahrum olmayı, dünyada bunların dışında bir şeyi kaybetmekten daha ağır görmek.

2. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- uğrunda canı ve malı fedâ etmek için tam hazırlıklı olmak.

3. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in emirlerine uymak ve yasaklarından kaçınmak.

4. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in sünnetine yardım etmek ve O’nun şeriatini savunmak.

Kimde bu belirtiler bulunursa, o kimse, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’i sevmekten dolayı Allah’a hamd et-

1 Fethu’l-Bârî, I/59.

2 Umdu’l-Kârî, I/144.

sin ve bu hususta kendisine sebat vermesini dilesin. Bunu büsbütün ya da kısmen kaybetmiş kimse de Allah'ın huzuruna şirk ve küfürden selim bir kalp ile gelen kimse müstesnâ, hiçbir mal ve evlâdın fayda vermeyeceği gündün önce kendisini hesaba çeksün. O günde insanların hiçbir şeyi Allah'a gizli-saklı kalmayacaktır. Sakın Allah'ı ve mü'minleri aldatabileceğini düşünmesin, öyle bir iş de kalkışmasın. Çünkü Allah'ı aldatmaya çalışan kimse, ancak kendini aldatır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالدِّينَ ءَأَمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ

﴿ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴾

“Onlar (münâfiklar), Allah'ı ve mü'minleri aldatmaya çalışırlar ama kendilerinden başkasını aldatamazlar da yine onlar bunun farkına varmazlar.” (Bakara, 9)

Allah Teâlâ'nın yardımı ile sahâbenin, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e duydukları sevgi ile birlikte, bizim halimize işâret ederek bu konuya da değineceğim. Olur ki Allah Teâlâ hâlimizi düzeltir ve bizi doğru yola iletir. Allah Teâlâ'nın izniyle, her belirtiyi ayrı bir mesele altında ele alacağım:

1. MESELE

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin birinci belirtisi:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i görmeye ve O'nunla birlikte olmaya çalışmak ve bunlardan mahrum olmayı, dünyada bunların dışında bir şeyi kaybetmekten daha ağır görmek.

Bilindiği gibi, kişinin temenni ettiği ve sevdiği hedef ve arzusu, sevdiği kimseyi görmek ve onunla birlikte olma saadetine erişmektir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i seven bir kimse, şüphesiz O'nu görmek için özlem duyar, O'nunla birlikte olmayı ister, dünya ve âhirette onunla birlikte olmaya gayret eder. Böyle bir mutluluğa erişmeyi büyük bir özlem ve önemle bekler. Eğer böyle bir mutluluk ile bütün dünya nimetleri arasında tercih yapması istenecek olsa, bu mutluluğa başka hiçbir şeyi tercih etmez. O'nun nurlu yüzüne bakmakla şeref duyacağı vakit sevinir, O'nunla birlikte olma saadetiyle sevinç duyar. O'nu görmekten ve O'nunla birlikte olmaktan mahrum edilme korkusu onu üzer ve O'ndan ayrılmak, onu ağlatır.

Belirtilen hususların, açıkça görüleceği gibi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi olarak seven bazı kimsele- rin mükemmel tutumlarını aşağıda zikredeceğiz:

1. Ebu Bekir es-Sıddık'ın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile hicrette arkadaşlık yapacağını öğrenince sevincinden ağlaması:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in eşi Âişe -Allah ondan râzı olsun- der ki:

“Biz, bir gün Ebu Bekir'in evinde öğle sıcağının başladığı bir sırada otururken birisi Ebu Bekir'e:

- İşte Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-! Başını sarmış bir halde geliyor, dedi.

O saat, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bize geldiği bir vakit değildi.

Bunun üzerine Ebu Bekir dedi ki:

- Anam ve babam, O'na fedâ olsun! Allah'a yemin olsun ki, bu saatte mutlaka önemli bir iş için gelmiştir.

(Âişe -Allah ondan râzı olsun- devamla) dedi ki:

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- geldi, izin istedi, Ebu Bekir izin verince içeri girdi. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, Ebu Bekir'e:

- Yanında kim varsa dışarı çıkar! diye buyurdu.

Ebu Bekir:

- Babam sana fedâ olsun ey Allah'ın elçisi! Yanımda olanlar senin âile halkındır, dedi.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Hicret için bana izin verildi, diye buyurdu.

Bunun üzerine Ebu Bekir:

- Babam sana fedâ olsun ey Allah'ın elçisi! Ben de seninle birlikte olacak mıyım? Diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Evet, dedi.¹

Ebu Bekir es-Sıddîk bu yolculuğu kuşatacak korku ve tehlikelerden habersiz birisi değildi. Fakat bu durum onun sevgili dostu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte arkadaşlık arzusunu etkilemedi ya da azaltmadı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onun isteğini kabul ettiğini bildirince, bu mutluluğa nâil olmanın sevinciyle ağlamaya başladı.

Hafız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- şöyle der:

“İbn-i İshak rivâyetinde şunu da ilâve eder:

Âişe -Allah ondan râzî olsun- dedi ki:

Ebu Bekir'in ağladığını gördüm. Ben, bir kimsenin sevinçten ağlayacağını o zamana kadar bilmiyordum.”²

1 Buhârî, “Kitâbu'l-Menâkıbu'l-Ensâr”, “Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashâbının Medine'ye hicreti babı”, 3905 nolu hadisin bir kısmı. 7/231

2 Fethu'l-Bârî, 7/235. Ayrıca bk. İbn-i Hişam, es-Siyretu'n-Nebeviyye, 2/93

2. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Medine'ye gelişi dolayısıyla Ensar'ın sevinç duyması:

Ensar, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yurtlarına hicret ettiğini işitince, O'nu karşılama özlemiyle yanıp tutuşmaya başladılar. Hadis ve siyer kitapları, onların Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i karşılama özlemini ve yanlarına ulaşacak olmasından dolayı duydukları sevinci tasvir eden ifâdeleri bize kadar saklamıştır.

Örneğin, İmam Buhârî, bize Urve b. ez-Zübeyr'den -Allah ondan râzı olsun- onların Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i el-Harra denilen yerde nasıl beklediklerini rivâyet eder.

Onun rivâyetinde şu ifâdeler yer alır:

“Medine'de müslümanlar, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Mekke'den çıktığını işittiler. O bakımdan her sabah el-Harra denilen yere çıkıyorlar ve öğle sıcağı onları geri dönmek zorunda bırakıncaya kadar O'nu bekliyorlardı. Bir gün uzun bir süre bekledikten sonra geri döndüler. Evlerine vardıklarında Yahudilerden birisi, bir şeye bakmak için Yahudi kalelerinden birisinin üzerine çıkmıştı. Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'i ve ashâbını beyaz elbiseleriyle -ve bazen de serabın onların görülmesini engelleyerek- gelmekte olduklarını gördü. Yahudi sesi çıkabildiği kadar bağırımdan kendisini alıkoyamadı:

- Ey Araplar topluluğu! İşte beklediğiniz, kısmetiniz ve devletinizin sahibi geliyor.

Müslümanlar hemen silahlarına koşuştular. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i el-Harra'nın sırtlarında karşıladılar. Onlarla sağ tarafa doğru yöneldi ve nihayet onlarla Amr b. Avf oğulları diyârında konakladı."¹

Allahu Ekber! O sevgili elçiyi karşılamaya ne kadar da özlem duymuşlardı! Her sabah O'nun gelişini beklemek için el-Harra'ya çıkıyorlar ve güneşin sıcaklığı şiddetleninceye kadar orada oturduktan sonra evlerine dönüyorlardı.

İbn-i Sa'd'ın rivâyeti ise şöyledir:

“Güneş onları yakınca evlerine geri dönerlerdi.”²

Hâkim'in rivâyeti ise şöyledir

“Öğle sıcaklığı kendilerini rahatsız edinceye kadar onu bekliyorlardı.”³

Buhârî, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Ensar tarafından Medine'de nasıl karşılandığını şöyle anlatır:

- 1 Buhârî, “Kitâbu'l-Menâkıbu'l-Ensâr”, “Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashâbının Medine'ye hicreti babı”, 3906 nolu hadisin bir kısmı. 7/239
- 2 et-Tabekâtu'l-Kubrâ, I/233
- 3 el-Müstedrek, “Kitâbu'l-Hicra”, “Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashâbının Medine'ye geldikleri vakitte, Ensâr'ın onları karşılayışları” 3/11

“Enes’ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- el-Harra’nın yan tarafında konakladı. Sonra Ensar’a haber gönderdi, bunun üzerine onlar da Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Ebu Bekir’in yanına gelip selâm verdiler ve:

- İkiniz de emniyet içerisinde ve size itaat edilenler olarak bineklerinize binin, dediler.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Ebu Bekir bineklerine bindiler, silahlılar etraflarını kuşattı. Medine’de:

Allah’ın elçisi geldi! Allah’ın elçisi geldi! denildi Buldukları yerden bakıp:

Allah’ın elçisi geldi! diyorlardı.

O, Ebu Eyyub’un -Allah ondan râzı olsun- evine yakın bir yerde konaklayınca kadar yoluna devam etti.¹

İmam Ahmed’in, Enes’ten -Allah ondan râzı olsun- bize rivâyet ettiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Ebu Bekir es-Sıddık’ı karşılayanlar, Ensar’dan beş yüz kadar kişi idiler.

Yanlarına varınca Ensar:

---

1 Buhârî, “Kitâbu’l-Menâkıbu’l-Ensâr”, “Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashâbının Medine’ye hicreti babı”, 3911 nolu hadis bir kısmı. 7/250

- İkiniz de emniyet altında ve size itaat edilenler olarak yürüyün, dediler.¹

Yine İmam Ahmed, Medine halkının Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i nasıl karşıladıklarını, Ebu Bekir es-Sıddık'ın -Allah ondan râzı olsun- diliyle bize şöyle nakleder:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte devam ettik. Nihayet Medine'ye geldik. İnsanlar O'nu karşıladılar. Yola ve damlara çıktılar. Hizmetçiler ve çocuklar yolda hızlıca koşarak:

-Allahu Ekber! Allah'ın elçisi geldi! Muhammed geldi! diyorlardı. (Ebu Bekir devamla) dedi ki:

Herkes, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hangisine misafir olacak diye birbiriyle çekişmeye başladı."²

Enes b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun- bu mübârek günde gördüklerini şöyle açıklar:

---

1 Bk. el-Fethu'r-Rabbânî li Tertibi Müsnedi'l-İmam Ahmed b. Hanbel, "Kitâbu's-Sîrati'n-Nebeviyye", "Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Medine'ye gelişi babı" 155 nolu hadisin bir kısmı. 20/291, İmam Buhârî de "et-Tarihu's-Sağîr"de rivâyet etmiştir. (Bknz. Fethu'l-Bârî, 7/250)

Ahmed el-Benna, İmam Ahmed'in naklettiği rivâyetin senedinin sahih olduğunu belirtmiştir. (Bknz. Bulûğu'l-Emânî, 20/292)

2 İmam Ahmed, 3 nolu hadisin bir kısmı. Ahmed Muhammed Şakir hadisin isnadının sahih olduğunu belirtmiştir. Müsned'in 1/154 dipnotuna bknz.

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Ebu Bekir'in Medine'ye girdikleri günden daha nurlu ve daha güzel hiçbir gün görmedim.”¹

Berâ b. Âzib -Allah ondan ve babasından râzı olsun- Medine halkının Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gelişi dolayısıyla duydukları sevinci şöyle dile getirir:

“Medine halkının Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- dolayısıyla duydukları sevinci, başka hiçbir sebep dolayısıyla duyduklarını görmedim.”²

-
- 1 İmam Ahmed. Bk. el-Fethu'r-Rabbânî li Tertibi Müsnedi'l-İmam Ahmed b. Hanbel, “Kitâbu's-Sîrati'n-Nebeviyye”, “Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Medine'ye gelişi babı” 152 nolu hadisin bir kısmı. 20/290
  - 2 Buhârî, “Kitâbu'l-Menâkibi'l-Ensâr”, “Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ashâbının Medine'ye hicreti babı”, 3925 nolu hadisin bir kısmı. 7/260

3. Ensar'ın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e arkadaşlık yapmaktan mahrum kalmaktan endişe etmeleri:

Allah Teâlâ, kendi yurtlarında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e arkadaşlık yapmakla Ensar'ı şereflendirdikten sonra, bu büyük nimet ve üstün şereften mahrum kalırlar endişesiyle O'nu çokça sakınırlardı.

Bunun delillerden birisi de Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o, Mekke'nin fetihini şöyle anlatır:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yoluna devam etti ve nihayet Mekke'ye vardı.Zübeyr'i ordunun bir tarafına, Halid'i diğer tarafa komutan olarak gönderdi. Ebu Ubeyde'yi de zırhları olmayan birliğe komutan olarak gönderdi. Vâdinin iç tarafına doğru ilerlediler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de Mekke'de idi.”

(Ebu Hureyre devamla) dedi ki:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- baktı ve beni görünce: Ebu Hureyre! dedi.

Ben:

- Buyur ey Allah'ın elçisi! dedim.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Bana, Ensar'dan başka kimse gelmesin, dedi.

Sonra da:

- Safa'da sizinle buluşmak üzere (gelin), diye buyurdu.

(Ebu Hureyre) dedi ki:

- Biz de yola koyulduk. Bizden herhangi bir kimse, birisini öldürmek isterse, mutlaka öldürürdü. Onlardan hiç kimse bize karşı koyamazdı.”

(Ebu Hureyre) der ki:

“Ebu Süfyan gelip:

- Ey Allah'ın elçisi! Kureyşlilerin hepsinin öldürülmesi mübah görüldü. Artık bugünden sonra Kureyş olmayacaktır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- daha sonra:

- Kim Ebu Süfyan'ın evine girerse, o emniyettedir, buyurdu.

Ensar birbirlerine şöyle dediler:

- Artık bu adam kendi şehir halkına acıyıp onları öldürmeyecek, aşiretine (Mekke'ye) dönecek ve onların arasında devamlı kalacaktır (bizi ve Medine'yi terk edecektir).”

Ebu Hureyre -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

“Derken Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e vahiy geldi. Vahiy gelmesi sona erince Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Ey Ensar topluluğu! diye buyurdu.

Onlar:

- Buyur, ey Allah'ın elçisi! dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Artık bu adam kendi şehir halkına acıyıp onları öldürmeyecek, aşiretine (Mekke'ye) dönecek ve onların arasında devamlı kalacaktır (bizi ve Medine'yi terk edecektir) dediniz.

Ensar:

- Evet öyle dedik, dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Ben gerçekten Allah'ın kulu ve elçisiyim. Allah'a ve yerleşmek için sizin diyârınıza hicret ettim (diyârınızı asla terk etmeyeceğim ve Allah Teâlâ için hicret ettiğim yerimden dönmeyeceğim. Aksine ben sizinle birlikte kalacağım.) Ben, ancak sizin yanınızda yaşar ve yine ancak sizin yanınızda ölürüm.”

Ensar ağlayarak ona şöyle dediler:

- Allah'a yemin olsun ki, o sözleri, sadece Allah'ı ve elçisini kaybetmek istemeyişimizden dolayı (seninle arkadaşlık etmek, senden yararlanmak için yanımızda kalman, senden bereket ummak ve bizi dosdoğru yola iletmen için) söyledik.”

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

“Şüphesiz Allah Teâlâ ve elçisi, doğru söylediğinizi bilmekte ve mazeretinizi kabul etmektedir.”¹

İmam Nevevî hadisi açıklarken şunları söyler:

“Onlar, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’in Mekke halkına karşı şefkatini ve onları öldürmekten uzak durmasını görünce, artık onun tekrar Mekke’de kalacağını ve sürekli orada ikâmet edeceğini, yanlarından ayrılıp Medine’yi terk edeceğini sandılar. Bu, onlara çok ağır geldi. Allah Teâlâ elçisine vahyetti, o da bu hususu onlara bildirdi ve onlara şu anlamdaki sözler söyledi:

“Ben, Allah için ve diyarınıza orayı vatan edinmek için hicret ettim. Allah için yaptığım hicretimden geri dönme-yeceğim ve orayı terk etmeyeceğim. Aksine ben sizinle birlikte kalacağım. Ben ancak sizin yanınızda yaşayacağım ve sizin yanınızda öleceğim.”

Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara bu sözleri söyleyince Ensar ağladılar, özür ve şöyle dilediler:

“Allah’a yemin olsun ki biz, az önceki sözlerimizi sadece sana olan düşkünlüğümüz, senin arkadaşlığını arzulayışımız ve senden faydalanalım, senden bereket umalım, bizi dosdoğru yola iletisin diye ve yanımızda

---

1 Muslim, “Kitâbu’l-Cihad ve’s-Siyer,” “Mekke’nin fethi babı,” 1780 nolu hadisin bir kısmı. 3/1405

kalmayı sürdürmen için söyledik. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿...وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾

“Ve şüphesiz sen, dosdoğru yola iletirsin.” (Şûrâ, 52)

İşte onların: “Söylediğimiz sözler, seni sakındığımız ve esirgediğimizdendi” şeklindeki sözlerinin anlamı budur. Yani senin bizden ayrılmanı ve bizden başkalarının arasında kalmanı istemedik, bu hususta kıskandık.

Ağlamalarının sebebi ise; onlara söylediği sözden sevinç duymalarından ve onlar hakkında kendisinden utanılacak şeyin kendisine bildirilmiş olmasından endişe etmelerinden dolaydır.”¹

1 Bk. Nevevî şerhi, 12/128-129.

4. Sahâbinin, cennette Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i göremekten endişe etmesi:

Sevgisinde samimi olan birisini daha görüyoruz. Bu kişi, kendisinin ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ölümünü hatırlıyor, kendisi de cennete girecek olsa dahi, O'nu diğer nebilerle birlikte olacağından ve mertebesinin yüksek oluşundan dolayı O'nun güzel yüzünü cennette göremekten endişe etmektedir.

İmam Taberânî, bu sevenin kıssasını Ebu Bekir es-Siddik'in kızı Âişe-i Sıddıka'nın -Allah ondan ve babasından râzi olsun- diliyle şöyle rivâyet etmektedir.

“Birisi Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Ey Allah'ın elçisi! dedi. Şüphesiz sen, bana kendi canımdan ve çocuklarımdan daha sevimlisin. Ben evde iken seni hatırlıyorum, gelip seni göremeden edemiyorum. Benim de öleceğimi, senin de öleceğini hatırlayınca biliyorum ki sen, cennete girdiğinde diğer nebilerle birlikte yüksek makamlara yüceltileceksin. Ben ise cennete girersem, seni göremeyeceğimden endişe ediyorum.”

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Önce ona cevap vermedi. Nihayet Cebrail -aleyhisselâm- şu âyeti nâzil buyurdu:

﴿ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴾

“Kim, Allah’a ve elçisine itaat ederse, işte onlar Allah’ın kendilerine nimetler verdiği nebiler, sıddıklar, şehidler ve salihlerle birliktedirler. Onlar ne güzel arkadaşlardır.” (Nisâ, 69)¹

---

1 “Mecmâu’z-Zevâid ve Menbe’u’l-Fevâid”, “Kitabu’t-Tefsîr, Nisâ Sûresi, 7/7 Hafız Heysemî hadis hakkında şöyle der: “Taberânî, el-Mu’cemu’s-Sağîr ile el-Mu’cemu’l-Evsat’ta rivâyet etmiş olup, râvileri Abdullah b.İmran el-Âbidî dışında Sahih’in râvileridirler.O da sika birisidir.”

Yine hadisi, İbn-i Mirdeveyh ve Ebu Nuaym de el-Hilye’de ve Diyâ el-Makdisî, Sıfatu’l-Cenne’de rivâyet etmişlerdir. el-Makdisî: “Senedinde bir beis görmüyorum” demiştir. (Bk. Zâdu’l-Mesir, 2/126’daki dipnot)

5. Rabîa'nın -Allah ondan râzı olsun-, cennette Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile arkadaş olmayı istemesi:

Sevgili Nebimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'e samimi bir şekilde sevgi besleyen Rabia b. Kâ'b el-Eslemî'ye -Allah ondan râzı olsun- ondan bir şeyler isteme fırsatı doğdu.

Onun isteği neydi?

İmam Müslim bize onun kıssasını, onun dilinden şöyle anlatır: “Gece, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte kalırdım. Ona abdest suyunu getirir, ihtiyaçlarını karşılardım. Bir gün bana, ‘İste!’ dedi.

Ben O'na, ‘Cennette sana arkadaş olmayı istiyorum.’ dedim.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Sadece onu mu istiyorsun, yoksa başka bir şey de istiyor musun? dedi.

Ben:

- Sadece onu istiyorum, dedim.

Buyurdu ki:

- O halde çokça secde etmekle, bana yardımcı ol (yani sadece benden istemekle olmaz, onu elde edebilmek için çokça secde etmelisin).”¹

1 Müslim, “Kitâbu's-Salât”, “Secdenin fazileti ve ona teşvik etme babı”. hadis no: 489, I/353

İşte samimi olarak seven bir kimse! Bir şeyler isteme fırsatını yakaladı mı, birincisinde de, ikincisinde de onunla arkadaşlık etmekten başka bir şeyi tercih etmekte tereddüt göstermez. Hatta onun yerine başka bir şey istemek bile onun hatırına bile gelmez.

6. Ensar'ın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i koyun ve deve sürülerine tercih etmeleri:

Böyle bir tercihte bulunmak, sadece Rabîa b. Ka'b el-Eslemî'nin -Allah ondan râzı olsun- istediği bir durum değildi. Aksine Muhammed Mustafa'yı gerçek anlamıyla sevenlerin hepsi böyleydi. Örneğin Huneyn savaşında Ensar, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte olmak ile koyun ve deve sürülerini tercih etmek arasında hür bırakıldılar. Onlar, insanların dünya metânını alarak evlerine dönmelerine, kendilerinin de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte evlerine dönmeye râzı oldular. Hadis ve siyer kitapları, bu olayı bize detaylı bir şekilde anlatır.

İmam Buhârî, Abdullah b. Zeyd b. Âsım'dan -Allah ondan râzı olsun- şöyle dediğini rivâyet eder:

“Allah Teâlâ, Elçisi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Huneyn savaşında ganimet ihsan edince onu insanlar arasında kalpleri İslâm'a ısındırılacak olanlara (Kureyş kabilesinden bazı kimselere, Mekke'nin fethinde İslâm'a giren, fakat îmânları henüz kuvvetlenmeyenlere) paylaştırdı, Ensar'a bir şey vermedi. İnsanlara isabet eden kendilerine düşmediğinden dolayı içten içe rahatsız oldular.

Bu sebeple Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara hitapta bulunarak şöyle buyurdu:

“Ey Ensar topluluğu! Ben, sizi sapıklık (şirk) üzere bul-

dum da Allah benim vesilemle size hidâyet (îmân) vermedi mi?

Siz, darmadağınık iken Allah benim vesilemle kalplerinizi birbirinize kaynaştırmadı mı?

Siz, fakir ve yoksul iken Allah benimle sizi zengin kılmadı mı?”

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- her ne dediyse onlar da “Allah ve elçisinin üzerimizdeki minneti çok daha fazladır.”¹ dediler.

Bu sefer şöyle buyurdu:

“İsteseydiniz sen bize şöyle şöyle geldin (insanlar seni yalanlanmış bir halde bize geldin, biz ise seni tasdik ettik. Bize yüzüstü bırakılmış bir halde geldin, biz ise sana yardım ettik. Memleketinden kovulmuş bir halde bize geldin, biz ise seni barındırdık. Bize fakir bir halde geldin, bize ise seni teselli ettik) diyebilirdiniz.”²

-
- 1 Ebu Saîd'in -Allah ondan râzı olsun- rivâyetinde: “Ey Allah'ın elçisi! Sana ne şekilde cevap verelim!? Gerçek şu ki lütuf ve minnet Allah ve elçisindedir, dediler. (Fethu'l-Bârî, 8/50)
  - 2 İmam Ahmed'in zikrettiği Enes'in -Allah ondan râzı olsun- rivâyetinde şöyle denilmektedir: “Bize korku içinde geldin, biz ise sana güvence verdik. Sen bize kovulmuş bir halde geldin, seni barındırdık. Bize yüzüstü bırakılmış bir halde geldin, biz ise sana yardımcı olduk, demeyecek misiniz? Onlar: “Aksine, Allah'ın lütuf ve minneti bizedir, dediler.” (a.g.e., 8/51) Hâfız İbn-i Hacer, hadisin isnadı sahihtir, demiştir.

İnsanlar koyun ve develeri¹ alıp giderken siz de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte evlerinize dönmeye râzı olmaz mısınız?

Eğer hicret olmasaydı ben, Ensar'dan bir kişi olur-
dum. Eğer insanlar bir vâdi veya yoldan gidecek olur-
larsa, elbette ki ben de Ensar'ın gittiği vâdi ve yoldan
giderdim. Ensar, elbisenin astarı gibidirler, diğer insanlar
ise elbisenin dışı gibidirler.² Siz, benden sonra bencillikle
karşılaşacaksınız.³ Havz'ın etrafında benimle karşılaşınca-
ya kadar sabredin.”⁴

Ebu Saîd'in -Allah ondan râzı olsun- hadisinde şu fazlalık
da vardır:

“Allah'ım! Ensar'a, Ensar'ın oğullarına ve Ensar'ın
oğullarının oğullarına merhamet et.”

Ebu Saîd der ki:

“Ensar, sakalları ıslanırcasına ağladılar ve: Rasûlullah

-
- 1 Zühri'nin rivâyetinde: “İnsanların malları alıp gitmeleri...” şe-
lindedir.
  - 2 Bu tabir, onların Nebimize aşırı derecede yakınlığını anlatmak
üzere yapılmış bir benzetmedir. Aynı şekilde onların özel
sırlarını verdiği özel adamları olduğunu ve onların diğerlerine
göre ona daha yakın olduklarını da anlatmaktadır. (a.g.e., 8/52)
  - 3 Tabir, ortak olan bir şeyin diğer ortaklar dışarıda tutularak tek
bir kişiye münhasır kalınması anlamındadır. (a.g.e., 8/52)
  - 4 Buhârî, “Kitâbu'l-Meğâzî”, “Tâif Savaşı, Hicretin 8. yılının
Şevvâl ayında meydana gelmiştir babı”, hadis no: 4330, 8/47

-sallallahu aleyhi ve sellem-'in taksim ve pay ettiğine râzıyız”, dediler.¹

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- der ki:

“Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara yaptığı uygulamada farkına varamadıkları hikmeti onlara açıklayınca O'na itaat ederek sözlerinden geri döndüler ve en büyük ganimetin onların paylarına düşen Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte geri dönmek olduğunu gördüler. Böylelikle koyun, deve, kadın ve çocuk esirler almamak karşılığında elde ettikleri pek büyük mükâfat ve hayattayken de,ölümünden sonra da Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in komşuluğuna nâil olarak teselli buldular.”²

---

1 Fethu'l-Bârî, 8/52

2 Fethu'l-Bârî, 8/49

7. Ömer el-Fârûk'un, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yakınında defnedilmeyi istemesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi olarak seven başka birisini görüyoruz ki bu, Ömer b. Hattâb'dır -Allah ondan râzı olsun-.

O, fâni dünyadan kalıcı yurt olan âhirete göç ederken, onun için en önemli olan şey, Muhammed Mustafa'nın yakınına defnedilmektir.

İmam Buhârî'nin, Amr b. Meymûn'dan naklettiğine göre Ömer b. Hattâb -Allah ondan râzı olsun- şöyle der:

“Ey Ömer'in oğlu Abdullah! Mü'minlerin annesi Âişe'ye -Allah ondan râzı olsun- koş git ve Ömer'in sana selâmı var, dersin, fakat mü'minlerin emiri deme. Çünkü bugün ben mü'minlerin emiri değilim ve de ki:

Ömer b. Hattâb iki arkadaşı (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Ebu Bekir) ile birlikte defnedilmek için senden izin istiyor.”

Abdullah selâm verdi, izin istedi, sonra da Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- huzuruna girdiğinde onu oturmuş ağlıyor buldu.

Ona dedi ki:

- Ömer b. Hattâb'ın sana selâmı var. İki arkadaşıyla birlikte defnedilmek için senden izin istiyor.

Âişe -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

- Ben onu kendim için istiyordum. Fakat andolsun ki, bugün onu kendime tercih edeceğim.

Abdullah geri dönünce:

- İşte Ömer'in oğlu Abdullah geldi, dediler.

Ömer:

- Beni ayağa kaldırın, dedi.

Bir adam onu kendisine yaslayarak kaldırdı.

Ömer:

- Ne haber? diye sordu.

Abdullah:

- Arzu ettiğin oldu ey mü'minlerin emiri, sana izin verdi, diye cevap verdi.

Ömer şöyle dedi:

- Allah'a hamdolsun. Benim için bundan daha önemli bir şey yoktu. Benim işim bitince beni taşıyıp götür. Sonra Âişe'ye selâm ver ve de ki:

- Ömer b. Hattâb izin istiyor. Şayet benim için izin verirse, beni oraya koyun. Eğer beni kabul etmezse, siz de beni müslümanların kabristanına geri götürün.”¹

---

1 Buhârî, “Kitâbu Fedâilî's-Sahâbe”, “Bey'at ve Osman b. Affan'da ittifak olayı babı” (bu babta Ömer b. Hattâb'ın öldürülüşü vardır). 3700 nolu hadisin bir kısmıdır. 7/60-61

8. Ebu Bekir'in, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ayrılma vaktinin yaklaştığını anlayınca ağlaması:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi olarak seven Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun-, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sözlerinden artık ecelinin yaklaştığı sonucunu çıkarınca kendisini tutamayarak ağlamaya başladığını görüyoruz. İmam Buhârî onun bu kıssasını Ebu Saïd el-Hudrî'nin -Allah ondan râzı olsun- dilinden bize şöyle anlatır:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- insanlara bir konuşma yaptı ve şöyle dedi:

- Allah bir kulunu dünya ile nezdindekiler arasından birisini tercih etmekte serbest bıraktı. O kul da Allah'ın nezdinde bulunanları seçti.”

(Ebu Said) dedi ki:

- Bunun üzerine Ebu Bekir -Allah ondan râzı olsun- ağladı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tercih etmekte serbest bırakılan bir kula dâir haber vermesinden dolayı onun ağlamasına hayret ettik. Meğer seçmekte serbest bırakılan kişi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Ebu Bekir -Allah ondan râzı olsun- de bizim en bilgilimiz imiş.”¹

1 Buhârî, “Kitâbu Fedâilî'-Sahâbe”, “Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in “Ebu Bekir'in kapısından başka diğer bütün kapıları kapatın,” sözü babı,” 3654 nolu hadisin bir kısmı. 7/12

Muâviye b. Ebî Süfyan'ın -Allah ondan râzı olsun- rivâyetinde ise şöyle der:

“Bunu Ebu Bekir'den -Allah ondan râzı olsun- başkası anlamadı. Bunun üzerine ağladı ve:

- Babalarımız, annelerimiz ve evlatlarımız sana fedâ olsun, dedi.”¹

---

1 Bk. Mecma'u'z-Zevâid ve Menbe'u'l-Fevâid, “Kitâbu'l-Menâkıb”, “Ebu Bekir es-Siddik hakkında gelen şeyler babı”. 9/42 Hâfız Heysemî hadis hakkında şöyle demiştir: “Senedi hasendir”. (a.g.e., 9/43)

9. Ebu Bekir Es-Sıddık'ın -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i vefâtından sonra hatırladığında ağlaması:

Yine, Ebu Bekir es-Sıddık'ı -Allah ondan râzı olsun- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i Rabbinin rahmetine itikal etmesinden sonra bile onu hatırladıkça ağladığını görüyoruz.

Bunun delillerinden birisi de İmam Ahmed'in, Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle der:

“Ben, Ebu Bekir es-Sıddık'ı bu minberin üzerinde şöyle derken işittim:

- Ben, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i geçen sene bugün gibi... işittim dedi, sonra gözleri yaşardı ve ağlamaya başladı.

Daha sonra şöyle dedi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

İhlâs (tevhid) sözünden sonra size âfiyet gibi bir şey verilmemiştir. Bu sebeple Allah'tan âfiyeti dileyin.”¹

Bir başka rivâyette şöyle denilmektedir:

---

1 Müsned, H. no: 10, I/158-159, Ahmed Muhammed Şakir hadisin senedinin sahih olduğunu belirtmiştir. (Bk. Müsned, I/158'deki dipnot)

“Gözyaşları onu üç defa konuşturmadı. Sonra dedi ki... diye hadisin geri kalan bölümünü zikretti.”¹

---

1 A.g.e., H. no: 44, 1/173; Ahmed Muhammed Şakir senedinin sahih olduğunu belirtmektedir. (Bk. Müsned, I/173'deki dipnot)

10. Ebu Bekir'in, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem'e çabuk kavuşmaya çalışması:

Buna delalet eden hususlardan birisi de İmam Ahmed'in, Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle der:

"Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun- vefâtı yaklaştığında:

- Bugün ne günüdür? diye sordu.

Orada bulunanlar:

- Pazartesi günü, dediler.

Bunun üzerine şöyle dedi:

- Eğer bu gece ölürsem beni yarına bekletmeyin. Benim en sevdiğim gün ve gece, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e en yakın olacağım gün ve gecedir."¹

Allahu Ekber! Gün ve gecelerin sevgisi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yakın oluşuna göre takdir ediliyor.

İşte Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi olarak seven kimselerin sevgilerinde, O'nu görmeye özlem duymalarında, O'na arkadaşlık etmeye çalışmalarında, O'na bakmaktan dolayı mutluluk duymalarında, O'nunla birlikte olmaktan dolayı sevinmelerinde, O'nun arkadaşlığını her şeye tercih etmelerinde, O'nu kaybetmekten endişe et-

1 Müsned, 45 nolu hadisin bir kısmı, 1/173. Ahmed Muhammed Şakir hadisin senedinin sahih olduğunu belirtmiştir. (Bk. Müsned, 1/173'deki dipnot)

melerinde ve O'ndan ayrılmaktan dolayı ağlamalarında böyle idi iseler, ya biz nasılız? Biz başka şeyleri sevip bu sevgiyi başka şeylerle değişmedik mi?

Çoğumuz Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmeye iddiâsına rağmen, bu başka şeyleri görmek ya da dinlemek için pek çok mal ve vakti fedâ edebilmekte, takip etmek uğruna Allah Teâlâ'nın ve insanların birçok hakkını zâyi etmekte, bunları görmekten dolayı sevinmekte ve bunlardan pek azını dahi kaçıracak olursa, üzümlük kederlenmektedir.

Onlar sevdiklerinin bir kısmının yerin dibine geçirilmeye, bir kısmının da domuzlara ve maymunlara dönüştürülmeye sebep olabileceğini unuttular yahut unutmuş gibi görünüyorlar.

Nitekim hevâdan konuşmayan Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- böyle haber vermiştir.

İmam İbn-i Mâce, Ebu Malik el-Eş'arî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiğine göre, o şöyle demiştir:

((لَيْشَرِبَنَّ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الْخَمْرَ يُسَمُّوْنَهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا، يُعْزَفُ عَلَى رُءُوسِهِمْ بِالْمَعَارِزِ وَالْمُغْنِيَّاتِ، يَخْسِفُ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ وَيَجْعَلُ مِنْهُمْ الْقِرْدَةَ وَالْخَنَازِيرَ))

“Şüphesiz ümmetinden bazı insanlar içki içecekler ve ona kendi isminden başka isimler verecekler.

Başlarının üzerinde çalgı âletleri çalınacak ve kadın şarkıcılar oynayacaklardır. Allah onları yerin dibine geçirecek ve onlardan kimisini maymunlar ve domuzlar haline çevirecektir.”¹

Bizim durumumuz böyle iken,”Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bize bütün insanlardan ve her şeyden daha çok sevimlidir” dememiz doğru kabul edilebilir mi veya gizli ve âşîkar olanı bilen Allah Teâlâ nezdinde bu söz bize bir fayda sağlayabilir mi?

---

1 Sahihu Sünen-i İbn-i Mâce, “Kitâbu'l-Fiten”, “Allah'ın Cezâları babı” hadis no: 3247, 2/371

2. MESELE

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin ikinci belirtisi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in uğruna canını ve malını fedâ etmek:

Samimi olarak seven birisi, sevdiği uğruna rahatını, canını ve sahip olduğu şeyleri, fedâ etme imkânını bulacağı fırsatı elbette büyük bir özlem ve istekle bekler.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimiyetle seven sahâbe -Allah onlardan râzı olsun-, O'nun uğruna fedakârlık örneklerinin en göz kamaştırıcısını vermişlerdir. Onlardan sonra gelenler arasından onu sevenler de kalplerinde o büyük mutluluğu ve çok değerli arzuyu elde edemediklerinden dolayı anlatılamayacak ölçüde bir hasret hissederler.

Aşağıda fedakârlığın, sevgi ve bağlılığın, îmân ve ihlâsın gerçekten insanı şerefliendiren bazı tavır ve tutumlarını zikredeceğim. Bunlar, Âlemlerin Rabbinin sevgilisi, kendi sevgililerine duydukları sevgilerinde samimi olan o hayırlı insanlara âit tavrılardır.

1. Ebu Bekir es-Sıddık'ın -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için endişe edip ağlaması:

Sürâka b. Mâlik, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile Ebu Bekir es-Sıddık'a hicret yolculuğu sırasında yetişiyor. Onlara yaklaştığında Ebu Bekir es-Sıddık paniğe kapılıp kendisi için değil de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için endişe ettiği için ağlıyordu.

İmam Ahmed bu olayı, bize Berâ b. Âzib'den -Allah ondan râzı olsun- şöyle nakletmektedir: Ebu Bekir -Allah ondan râzı olsun- dedi ki: "Kureyş bizi arayıp dururken biz yola koyulduk. Bize sadece atı üzerindeki Sürâka b. Mâlik b. Cu'sum yetişebildi.

Ben:

- Ey Allah'ın elçisi! İşte bizi takip eden bu adam bize yetişti, dedim.

O:

- Üzülme! Şüphesiz Allah bizimle beraberdir, dedi.

Nihayet bize yaklaştı, bizimle onun arasında bir veya iki veyahut da üç mızrak boyu bir uzaklık kaldı.

Ben:

- Ey Allah'ın elçisi! İşte bizi takip eden bu adam bize yetişti, dedim ve ağladım.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Niye ağlıyorsun? diye sordu.

Ben:

- Allah'a yemin olsun ki kendim için ağlamıyorum, senin için ağlıyorum, dedim.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Surâka'ya bedduâ ederek:

- Allahım! Dilediğin şekilde onun şerrini bizden uzaklaştır, diye yalvardı.

Bunun üzerine atının ayakları sert bir arazide karnına kadar gömüldü, deyip hadisin kalan bölümlerini zikretti.¹

---

1 Müsned, 3, I/155 nolu hadisin bir kısmı. Ahmed Muhammed Şakir senedinin sahih olduğunu belirtmiştir. (Bk. Müsned, I/154'deki dipnot)

2. Mikdad b. el-Esved'in -Allah ondan râzı olsun-, savaş alanında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında durmaya hazır olması:

Sevgisinde samimi bir diğer kişiyi görüyoruz. Bu da savaş alanında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte yan yana durmak için tam anlamıyla hazır olduğunu belirtmektedir.

İmam Buhârî onun başından geçen bu olayı, Abdullah b. Mesud'dan -Allah ondan râzı olsun- bize şöyle anlatır.

Abdullah -Allah ondan râzı olsun- der ki:

“Ben, Mikdad b. el-Esved'in -Allah ondan râzı olsun- bir olayına şahit oldum. Böyle bir konumda olmak, benim için dünyadaki her şeyden daha sevimlidir. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- müşriklere bedduâ ederken Mikdad geldi ve şöyle dedi:

- Biz, Musa -aleyhisselâm-'ın kavminin dediği gibi:

“Sen ve Rabbin gidin ve savaşın”, demeyiz. Fakat biz, senin sağında, solunda, önünde ve arkanda savaşırız.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yüzünün aydınlandığını ve bundan dolayı sevindiğini gördüm. Abdullah, onun söylediği sözleri kastetmektedir.¹

Bu rivâyette Mikdad'ın -Allah ondan râzı olsun- Rasûlullah

1 Buhârî, “Kitâbu'l-Meğâzî”, “Enfal Sûresi: 9-13 âyetlerinin tefsiri babı”, hadis no: 3952, 7/287

için kendisini fedâ etmeye hazır olmasının yanında Abdullah b. Mesud'un -Allah ondan râzı olsun- böyle şerefli bir konumda olma arzu ve isteğini de görüyoruz. Bu da onun şu ifâdelerinde ortaya çıkmaktadır:

“Ben el-Mikdad b. el-Esved'in -Allah ondan râzı olsun- bir olayına şâhit oldum. Böyle bir konumda olmak, benim için dünyadaki her şeyden daha sevimlidir.”

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- bunu açıklarken şöyle der: “Eğer bu sözü söyleyen kimse, böyle bir konum ile bunun karşılığında ne olursa olsun birtakım şeyler elde etmek arasında tercihte serbest bırakılmış olsaydı, elbetteki böyle bir konumda olmak onun için daha sevimli olurdu.”¹

---

1 Fethu'l-Bârî, 7/287

3. Talha'nın, Ensar'dan 11 kişi ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için kendilerini fedâ etmeleri:

Uhud savaşında bazı okçuların hata ederek yerlerini bırakırlar. Halid b. el-Velid'in komutasında Kureyş ordusundan bir birlik müslümanların arkasından dolanıp gelirler. Bunun sonucunda müslümanların saflarında gedikler ve çalkantılar ortaya çıkar. Öyle bir an gelir ki, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında sadece on iki kişi kalır. Müşrikler de Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ve bu on iki kişiye yetişirler.

Peki, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimiyetle seven bu hayırlı insanlar, sevdikleri o zatı savunmak için neler yaptılar?

Bunun için İmam Nesâî'nin, Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği şu rivâyeti hep birlikte okuyalım:

“Uhud gününde (savaşında) insanlar gerisin geriye kaçınca Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir kenarda Ensar'dan on iki kişi ile birlikte bulunuyordu. Aralarında Talha b. Ubeydullah -Allah ondan râzı olsun- da vardı. Müşrikler onlara yetiştiler. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara doğru dönüp:

- “Bunlara karşı kim bizi savunacak? diye sordu.

Talha:

- Ben, diye cevap verdi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Olduğun yerde kal! diye buyurdu.

Bu sefer Ensar'dan bir adam:

- Ben, ey Allah'ın elçisi! dedi.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Sen (çık)! diye buyurdu.

Öldürülünceye kadar çarpıştı. Sonra yine müşriklerin yaklaştıklarını gördü ve:

- Bunlara karşı kim bizi savunacak? diye sordu.

Talha yine:

- Ben, dedi.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Yerinde kal! diye buyurdu.

Bu sefer Ensar'dan bir başka adam:

- Ben, dedi.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Sen (çık)! diye buyurdu.

O da öldürülünceye kadar çarpıştı.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu sözleri söyleyip durdu, yine onların karşısına Ensar'dan bir adam çıkıyor ve öldürülünceye kadar kendisinden öncekinin çarpışması gibi

çarpışıyordu. Nihayet Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile Talha b. Ubeydullah -Allah ondan râzî olsun- başbaşa kaldılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Bunlara karşı kim çıkar? diye sordu.

Talha:

- Ben, dedi.

Talha on bir kişinin çarpıştığı şekilde çarpıştı. Nihâyet ele isâbet aldı, parmakları koptu ve:

- Ah! dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Eğer Bismillah demiş olsaydın, insanlar sana bakıp dururken melekler seni yukarı doğru yükselteceklerdi, diye buyurdu. Daha sonra Allah Teâlâ müşrikleri geri püskürttü.”¹

Allahu Ekber! Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’i seven on bir kişi, Âlemlerin Rabbi’nin de, kendilerinin de sevgilisi uğrunda canlarını fedâ ediyorlar. On ikinci kişi de Talha b. Ubeydullah -Allah hepsinden razî olsun- Nebi -sallallahu aleyhi

1 Sahih-i Sünen-i Nesâî, “Kitabu’l-Cihad”, “Düşmanın darbesiyle yaralanan kimsenin ne diyeceği babı”, hadis no: 2951, 2/661. Elbânî der ki: Hadis: “Parmakları kesildi” ifâdesi ile önceki ifâdeden dolayı hasen olabilir. Hadis Müslim’in şartına göre uygundur. (a.g.e. 2/661) Hâfız Zehebî de hadis hakkında şöyle demiştir: “Râvileri sikadırlar.” (Siyer A’lâmi’n-Nubelâ, 1/27)

ve sellem-'i savunması pek kolay olmuyor. On bir kişinin çarpışması gibi çarpıştı. Bunun neticesinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i koruduğu eli çolak kaldı.

İmam Buhârî'nin rivâyetine göre Kays şöyle der:

“Ben, Talha'nın Uhud günü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i onunla koruduğu çolak elini gördüm.”¹

Muhammed'in Rabbi'ne yemin olsun ki, Allah Teâlâ'nın en sevgili ve yaratılmışların en mukaddesini savunurken çolak kalan bu el, ne kadar mutlu, ne kadar temizdir! Bu elin sahibi ne kadar bahtiyardır!

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i savunurken etkilenen ve çolak kalan sadece eli değildi. Vücudunun her tarafı yara almıştı. Bedeninde yetmiş yakın yara vardı.

İmam Ebu Davud et-Tayâlisî, Âişe'den, o da Ebu Bekir es-Siddîk'tan -Allah ikisinden de râzî olsun- şöyle dediğini rivâyet eder:

“Daha sonra yerdeki çukurlardan birisinde bulunan Talha'nın yanına gittik. Mızrak, ok ve kılıç darbelerinin açtığı yetmiş küsur yahut biraz az veya biraz daha fazla yara aldığını gördük.”²

1 Buhârî, “Kitab el-Meğâzî”, “Âl-i İmrân Sûresi: 122. âyetin te-siri babı”, hadis no: 4063, 7/359

2 Minhatu'l-Ma'bud fi Tertibi Müsnedi't-Tayâlisî Ebî Davud, “Kitabu's-Sîrati'n-Nebeviyye”, “Uhud Savaşında gelen şey

Ebu Bekir es-Sıddık -Allah ondan râzı olsun- Uhud gününü hatırladığında ağlar, sonra şöyle derdi:

“O günün hepsi, Talha’nın günü idi.”¹

Allah Teâlâ ondan, Ebu Bekir es-Sıddık’tan ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’i samimi olarak seven herkesten de razı olsun.

---

babı”. 2346 nolu hadisin bir kısmı. 2/99. Ayrıca bk. Fethu’l-Bârî, 7/82-83

1 Bk. Minhatu’l-Ma’bud, 2/99

4. Ebu Talha'nın göğsünü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in göğsüne siper etmesi:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi olarak seven bir başkasının, göğsünü, O'nun göğsüne siper ettiğini görüyoruz.

Oklar gelip Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in göğsüne isâbet edeceği yerde, ona isabet ediyordu. Bu da yine Uhud savaşında olmuştu.

Buhârî ve Müslim, Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- şöyle dediğini rivâyet eder:

“Uhud savaşında bulunanların bir kısmı Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanından uzaklaşıp, geri çekildiler.

Ebu Talha ise, bir kalkan ile Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i koruyordu.

(Enes devamla) dedi ki:

Ebu Talha -Allah ondan râzı olsun- oldukça güzel ok atan birisi idi. O gün elinde iki ya da üç yay kırdı.

Birisi yanından bir ok torbası ile geçiyor ve ona:

- Ebu Talha'nın önüne bu okları saç, diyordu.

(Enes devamla) dedi ki:

- Allah'ın elçisi -sallallahu aleyhi ve sellem- ise yüksekten savaşçılara bakarken Ebu Talha şöyle diyordu:

- Ey Allah'ın elçisi! Annem-babam sana fedâ olsun. Sen bakma. Bunların attıkları bir ok sana isâbet etmesin. Nefsim sana fedâ olsun.”¹

Allahu Ekber! Seven neler yapar, neleri temenni eder, ve neler ister?

Büyük âlim el-Aynî, Ebu Talha'nın:

“Nefsim sana fedâ olsun” sözünü açıklarken şöyle der:

“İşte benim göğsüm, senin göğsünün önündedir. Yani ben, senin önünde öyle duruyorum ki, eğer ok gelecek olursa, benim göğsüme isâbet etsin, senin göğsüne isâbet etmesin”²

Değerli âlim Muhammed Fuad Abdalbâkî der ki:

“Cümle, bir dua cümlesidir. Yani Allah benim göğsümü oklara daha yakın kılsın da oklar senin göğsüne değıl de, benim göğsüme isâbet etsinler”³ demektir.

---

1 Buhârî, “Kitâb el-Meğâzî”, “Âl-i İmrân Sûresi: 122. âyetin tefsiri babı”, hadis no: 4064, 7/36, Müslim, Kitâb el-Cihad ve's-Siyer”, “Kadınların erkeklerle birlikte savaşması babı”, hadis no: 1811, 3/1443, lafız Müslim'e âittir.

2 Umdetu'l-Kârî, 16/274

3 Müslim, 3/1443'deki dipnot

5. Ebu Dücâne'nin -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için kendisini kalkan yapması:

İbn-i İshak, bize samimi olarak seven başka birisini şu sözleriyle rivâyet eder:

“Ebu Dücâne, vücudunu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’e kalkan yaptı. O, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in üzerine kapanmış bir halde dururken oklar onun sırtına düşüyordu. Öyle ki sırtına isâbet eden oklar bir hayli çoğalmıştı.”¹

Bir başka rivâyette:

“(Oklar onun sırtına isâbet ederken) o hareket etmiyordu” denilmektedir.²

Allahu Ekber! Ebu Dücâne’yi -Allah ondan râzı olsun- kendisini Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için kalkan yapmasına, O’nun üzerine kapanmasına ve sırtına isâbet eden oklara hareket etmeksizin katlanmasına iten sebep nedir?

Şüphesiz bu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’e karşı duyulan samimi bir sevgi ve o sevgili uğruna canını fedâ etmek için duyulan şiddetli bir arzudur.

1 İbn-i Hişam, es-Siyretu’n-Nebeviyye, 3/30; Ayrıca bkz. İbn-i Hibban el-Bustî, es-Siyretu’n-Nebeviyye, s. 224; Zehebî, Tarihu’l-İslam (Meğâzî), s.174-175

2 İbn-i Hazm, Cevâmiu’s-Sîre, s. 162; Ayrıca bk. Zâdu’l-Meâd, 3/197

6. Ensar'dan birisinin, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- için kendisini feda ederek yanağını, O'nun ayağının üzerindeyken ölmesi:

Siyer ve tarih kitapları bize Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimiyle seven ve O'nu savunarak kendisini fedâ eden başka birisinden söz etmektedir. Bu sahâbî, bu dünyadan göç etme vakti geldiği zaman yanağı Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ayağının üzerindeydi. Bu olay da yine Uhud savaşında olmuştur.

İmam İbn-i İshak der ki:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- etrafı müşrikler tarafından kuşatılınca:

- Bize canını satacak kimse var mı? diye sordu.

Ziyad b. es-Seken -Allah ondan râzî olsun- Ensar'dan beş kişi ile birlikte ayağa kalktı. (Bazıları onun Umâre b. Yezid b. es-Seken olduğunu söylerler.)

Bu beş kişi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in önünde birer birer savaşıp O'nun uğrunda öldürüldüler. Nihâyet onların sonuncusu Ziyad ya da Umâre idi. O da oldukça ağır yaralar alıncaya kadar çarpıştı. Daha sonra müslümanlardan bir kesim geldi, müşrikleri onun etrafın dan uzaklaştırdılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Onu bana yaklaştırın! diye buyurdu.

Bunun üzerine onu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- 'e yaklaştırdılar. Ayağını başının altına yastık gibi koydu. Yanağı Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ayağı üzerinde olduğu halde vefât etti.”¹

Allahu Ekber! Ne kadar hoř, ne kadar tatlı bir ölüm!

---

1 İbn-i Hişam, es-Siretu'n-Nebeviyye, 3/29; Ayrıca bk. İbn-i Hibban, a.g.e., s. 223-224; Zehebî, Tarihu'l-İslam (Meğâzî), s. 174

7. Sa'd b. er-Rabi' -Allah ondan râzî olsun- ruhunu teslim ederken, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in selâmette olmasına önem vermesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimiyle seven, Uhud savaşında yaralanan sahâbeden başka birisini görüyoruz. Üzerinden mızrak, kılıç ve ok darbelerinden yetmiş küsur yarası var. Bu dünya ve bu dünyadaki âile, mal ve metâdan ayrılışı için sadece birkaç dakikası var. Peki o neyi düşünüyordu? Kendisini meşgul eden şey ne idi?

Bu hususta İmam Hâkim'in Zeyd b. Sâbit'ten -Allah ondan râzî olsun- rivâyet ettiği olayı birlikte okuyalım:

“Uhud günü Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- beni Sa'd b. er-Rabi'i aramak için gönderdi ve bana dedi ki:

- Eğer onu görürsen, benden ona selâm söyle ve ona de ki:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sana kendini nasıl buluyorsun, diye soruyor.”

Zeyd der ki:

“Ölüler arasında dolaşmaya başladım. Son nefesini vermek üzereydi. Üzerinde mızrak, kılıç ve ok darbelerinden yetmiş küsur yarası vardı. Ona:

- Ey Sa'd! Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sana selâmı var ve sana: Kendini nasıl buluyorsun, bana bildir, diyor.”

Sa'd dedi ki:

“Rasûlullah’a ve sana selâm olsun. Ona de ki:

- Ben, şu anda cennetin kokusunu alıyorum. Kavmim Ensar’a da de ki: Siz de gözünüzü kırpacak kadar bir güç varken Rasûlullah’a bir zarar isâbet ederse, Allah nezdinde hiçbir mazeretiniz kabul edilmez.”

Zeyd b. Sâbit der ki: “Ve ruhunu teslim etti. Allah’ın rahmeti üzerine olsun.”¹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’i samimi bir şekilde seven bu sahâbî hayatının son anlarında neler düşündü? Aklını meşgul eden ne idi? Kavmiyle vedâlaşırken dünyadan, âilesinden, evlâdından ve malından ayrılırken kavmine ne tavsiyede bulundu?

1 Müstedrek, “Kitâb Ma’rifeti’s-Sahâbe”, “Sa’d b. er-Rabî’in -Allah ondan râzı olsun- Menkıbeleri”. 3/201. Hakim hadis hakkında şöyle demiştir: Bu hadis, senedi sahih olmakla birlikte Buhârî ve Müslim tarafından rivâyet edilmemiştir. “Müstedrek, 3/201. Zehebi de bu hususta ona muvafakat etmiştir. (Bk. et-Telhis, 3/201)

İmam Mâlik de Muvattâ (2/465-466)’da buna yakın, İmam İbn-i İshak (Bk. İbn-i Hişam, es-Sîretu’n-Nebeviyye, 3/38-39) rivâyet etmektedir. Bu rivayet hakkında Dr. Ekrem Ziya el-Umerî (es-Sîretu’n-Nebeviyye’s-Sahîha, 2/386’da): “İbn-i İshak’ın, râvileri sika olan bir sened ile naklettiği rivâyetten” demektedir. “Mecmau’l-Bahreyn”, 2/239; Şerhu’l-Mevâhib, 2/44’e istinaden

Onun aklını meşgul eden şey, kendisinin ve âlemlerin Rabbinin sevgilisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in selâmeti idi. Kavmine yaptığı vasiyet: Herkesin kendisini Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e feda etmesi idi.

Ya biz öyle miyiz? Biz neyi düşünüyoruz? Pek çoğumuzun aklını meşgul eden şey nedir? Biz, arkadaşlarımızdan birisini doğu veya batıya gitmek için uğurlarken birbirimize neyi tavsiye ediyoruz? Bunu açıkça ifâde etmek, belki İslâma mensup olan bir kişiye yakışmayabilir.

8. Ebu Katâde'nin -Allah ondan râzı olsun-, bineğinden düşmesin diye Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i gece boyunca korumak için yanında yürümesi:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e duyulan sevginin ikinci alâmeti ile ilgili açıklamalarımı, samimi olarak O'na sevgi besleyen başka birisinin olayını anlatarak son vermek istiyorum. Bu kişi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in rahatı ve selâmetine önem verirdi. Uykulamanın etkisi ile yana kayınca bineğinden düşmemesi için onu korumak amacıyla gece boyunca onunla birlikte yol aldı.

İmam Müslim'in rivâyet ettiğine göre Ebu Katâde -Allah ondan râzı olsun- şöyle der:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bize hitâben şöyle buyurdu:

- Bu akşam ve gece boyunca yol alırsanız, inşaallah yarın suya ulaşırsınız.”

Bunun üzerine insanlar birbirine bakmaksızın yollarına koyuldular.

Ebu Katâde der ki:

“Nihayet Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- gece yarısına kadar yoluna devam etti. Ben de O'nun yanında bulunuyordum.”

Ebu Katâde der ki:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- uyukladı. Bineğinden yana sarktı, ben de gidip O’nu uyandırmadan bineği üzerinde doğruluncaya kadar (bana yaslanması için) O’na destek verdim.”

Ebu Katâde der ki:

“Sonra yine yola koyuldu ve nihayet gecenin büyük bir bölümü geçmişken yine bineğinden yana sarktı. Ben tekrar gidip O’nu uyandırmadan bineği üzerinde doğruluncaya kadar (bana yaslanması için) O’na destek verdim.”

Ebu Katâde devamla der ki:

“Sonra yine yoluna devam etti.Nihayet seher vaktinin son anlarında bundan önceki iki sarkmasından daha aşırı bir şekilde sarktı. Az kalsın düşecekti. Tekrar gittim ve O’na destek verdim. Başını kaldırarak:

- Bu kim? diye sordu.

Ben:

- Ebu Katâde, dedim.

- Bu şekilde benim yanımda ne zamandan beri yürüyorsun? diye sordu.

Ben:

- Gecedен beri hep bu şekilde yürüyorum, dedim.

Bunun üzerine O şöyle buyurdu:

- Nebini koruduğun için Allah da seni korusun.”¹

Subhanallah! Ebu Katâde -Allah ondan râzı olsun-, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in aynı anda selâmette olmasına ve rahatına ne kadar düşküdü! O'nu korumak için bütün gece gözünü O'ndan ayırmayarak yoluna devam etti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- her defasında uyuklamanın etkisiyle devesi üzerinde yana yattıkça, O'nun altında binanın altındaki destek gibi O'na destek veriyordu. Fakat bununla beraber o, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in rahatına düşkün olduğundan dolayı O'nu uyan-dırmıyordu. Allah ondan râzı olsun, o da Allah'ın rızâsıyla hoşnut olsun.

---

1 Müslim, “Kitâbu'l-Mesâcid ve Mevâdiu's-Salat”, “Kazaya kalan namazı kılma ve namazın kazasını bir an önce yerine getirmenin müstehap oluşu babı”. 681 nolu hadisin bir kısmı. 1/472

3. MESELE

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-î sevmenin üçüncü belirtisi:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emirlerine uymak ve yasaklarından kaçınmak:

Seven kimsenin, sevdiği kimseye itaatkâr olduğu konusunda iki kişi arasında görüş ayrılığı yoktur. Seven kimse, sevdiği kimsenin hoşlandığı şeyleri yapmaya ve hoşlanmadığı şeylerden de uzak kalmaya gayret eder. Bunu yaparken de anlatılamayacak kadar bir lezzet, büyük bir tat alır. Aynı şekilde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i seven bütün gayretiyle O'na uymaya çalışır, emirlerini hemen yerine getirmeye koşar, yasaklarından uzaklaşmak için acele eder. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi bir şekilde seven o hayırlı ashâbının bu konuda mükemmel tutumları vardır.

Aşağıda Allah Teâlâ'nın lütfuyla bunların bazısını zikredeğim:

1. Ensar'dan bir kesimin, rükû halinde iken yüzlerini Kâbe'ye doğru dönmekte acele etmeleri:

İmam Buhârî'nin Berâ b. Âzib'den -Allah ondan râzı olsun rivâyet ettiğine göre o şöyle demiştir:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'ye gelince, 16 veya 17 ay boyunca Beytu'l-Makdis'e doğru namaz kıldı. Bununla birlikte Kâbe'ye yönlendirilmeyi arzu ediyordu. Bunun üzerine Allah Teâlâ:

“Biz senin yüzünü göğe doğru evirip çevirmeni elbette görüyoruz. Onun için andolsun, seni hoşnut olacağın kibleye döndüreceğiz.”¹

Buyruğunu indirdi ve Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- böylece Kâbe'ye döndürüldü. Bir adam O'nunla birlikte ikinci namazını kıldıktan sonra gitti. Yolu Ensar'dan (namaz kılmakta olan) bir topluluğun yanından geçti ve şöyle dedi:

-Bu kişi şahitlik eder ki, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte namaz kıldı ve o Kâbe'ye döndürüldü.”

Onlar da ikinci namazında rükûda oldukları halde Kâbe'ye yöneldiler.”²

1 Bakara Sûresi: 144

2 Buhârî, “Kitâbu Ahbârî'l-Âhâd”, “Saduk olan bir kişinin haberinin kabul edilmesinin câiz oluşu babı”. Hadis no: 7252, 13/232

Rasûlullah'a -Rabbimin salât ve selâmı onun üzerine olsun- uymak için ellerini ne kadar da çabuk tuttular! O'ndan gelen bir haberi duyar duymaz ona sımsıkı sarılmakta tereddüt etmediler. Hatta başlarını rükûdan kaldırmayı dahi beklemediler. Onlar rükûda oldukları halde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in döndüğü yere -Kâbe-i Şerif'e- dönüverdiler.

2. Sahâbenin -Allah onlardan râzı olsun-, yolculuk sırasında konakladıkları zaman, birbirlerinin yanında konaklama emrini yerine getirmekte acele etmeleri:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrine uymakta acele etmek, sadece namaz alanında değildi. Aksine O'nu samimi olarak seven sahâbe -Allah onlardan razı olsun- O'na tâbi olmakta diğer alanlarda da böyle davranıyorlardı.

İmam Ebu Davud, onun yolculukta konaklama âdâbı ile ilgili verdiği emri uygulamakta ne kadar acele ettiklerini bize Ebu Seleme el-Huşenî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği şu olayla anlatmaktadır:

“İnsanlar bir yerde konakladıkları zaman vâdilere ve yollara dağılırlardı. Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Sizin bu şekilde yollara ve vâdilere dağılmanız ancak şeytandandır.

Bundan sonra Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ashâbıyla bir yerde konakladığında, onlardan biri diğerine sokulurdu. Öyle ki, üzerlerine bir yaygı serilecek olursa, hepsini de örter, denilecek şekilde konaklardı.”¹

1 Sahihu Sünen-i Ebî Davud, “Kitâbu'l-Cihad”, “Ordunun birbirine iltihak olması için emrolunması babı” Hadis no: 2288, 2/498;

Rasûl-i Ekrem -sallallahu aleyhi ve sellem- yolculukta bile, konaklandığı zaman müslümanların dağılmalarına tahammül

3. Sahâbenin, evcil eşeklerin etlerinin haram kılındığını bildiren çağrıyı işitmeleri üzerine kazanlarda etler kaynar haldeyken kazanları ters çevirip dökmeleri:

Sahâbenin -Allah onlardan râzı olsun- canlarının çektiği ve beğendikleri bazı şeyler onlara haram kılındı. Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yasaklamasından sonra onlar bu yasaklanan şeylerden hemen uzaklaşmaktan başka bir tepki göstermediler.

Bunlardan birisini İmam Buhârî, Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet etmektedir.

“Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Eşeklerin etleri yenildi, dedi.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- sustu. Daha sonra ikinci bir defa ona gelerek:

- Eşeklerin etleri yenildi, dedi.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- yine sustu.

Arkasından ona üçüncü defa daha gelerek:

- Eşekler yok edildi, dedi.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bir münâdiye emir vererek insanlar arasında şöyle seslendi:

---

göstermemişti. Bugün -Allah Teâlâ'nın rahmetiyle esirgedikleri kimseler müstesnâ- darmadağınık olan müslümanlara ne oluyor? Bu durumu Allah'a havâle ederiz.

“Şüphesiz Allah ve elçisi, size evcil eşeklerin etlerini yemeyi haram kılıyor.”

Bunun üzerine kazanların içinde etler kaynar halde iken kazanlar ters çevrilip döküldü.”¹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i içten seven bu hayırlı insanlar, hile yapmayı veya bir fırsat aramayı veyahut da bir istisnâ yapmayı düşünmediler. Onlar sevgide aranan temel şartlardan birisinin, seven kimsenin arzusunun sevdiği kimsenin emrine uymak olduğunu tam anlamıyla idrâk etmişlerken, böyle bir şey düşünmeleri nasıl mümkün olabilirdi ki?

---

1 Buhârî, “Kitâbu'l-Meğâzî”, “Hayber savaşı babı”, hadis no: 4199, 7/467-468

4. Şarabın haram kılındığı ilân edilince, şarabın Medine sokaklarında akması:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi olarak seven o hayırlı insanlar yasaklandı diye istedikleri şeylerden uzaklaşmakla kalmadılar. Hatta yıllardan beri alışageldikleri pek çok şeyleri de terk ettiler. Çünkü bunları atalarından miras almışlardı. Fakat günümüzde pek çok müslümanın yaptığı gibi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e isyan etmek için geleneklerini veya alışkanlıklarını ileri sürmediler. Buna delâlet eden tanıklardan birisi de İmam Buhârî'nin, Enes'ten -Allah ondan râzı olsun- naklettiği rivâyette o şöyle demiştir:

“Ebu Talha'nın -Allah ondan râzı olsun- evinde bulunanlara şarap takdim ediyordum. O gün içtikleri şarap yarılmış taze hurma şarabı idi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir münâdiye:

- Haberiniz olsun şarap haram kılındı, diye seslenmesini emretti.

(Enes) dedi ki: Ebu Talha bana:

- Çık ve bu şarabı dök, dedi.

Ben de dışarı çıktım ve şarabı döktüm. O şarap Medine'nin yollarında akıp gitti.”¹

1 Buhârî, “Kitâbu'l-Mezâlim”, “Şarabın yola dökülmesi babı”.
Hadis no: 2464, 5/112

Orada Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-i samimi olarak sevenlerin yaptıkları şey, O'nun emrini yerine getirmek üzere şarabı dökmek idi. Bunun için şarap Medine sokaklarında aktı.

Nitekim bu konuda Hâfız İbn-i Hacer şöyle der:

“Hadiste şuna işâret vardır: Yanında şarap bulunan müslümanlar birbirlerinin ardı sıra şarabı döktüler. Öyle ki çokluğundan dolayı dökülen şarap Medine sokaklarında aktı.”¹

Bütün bunlar, şöyle veya böyleydi demeden, herhangi bir tereddüt ya da soru sormaya gerek duymadan olup bitti.

İmam Buhârî, Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- şöyle dediğini rivâyet etmektedir:

“Ben ayakta Ebu Talha'ya, falanca ve filancaya içki takdim ederken ansızın bir adam geldi ve:

- Haber size ulaştı mı? diye sordu.

Onlar:

- Ne haberi dediler.

Adam:

- Şarap haram kılındı, dedi.

Orada bulunanlar:

---

1 Fethu'l-Bârif, 10/39

- Ey Enes! Şu testileri dök, dediler.

(Enes) dedi ki:

- O adamın getirdiği haberden sonra şarap hakkında ne bir soru sordular, ne de bir daha ona geri döndüler.”¹

Bu ne mutlak bir teslimiyet ve ne kadar mükemmel bir itaattir!

İşte Allah Teâlâ'nın:

﴿إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

“Aralarında hükmetmek üzere Allah’a ve elçisine dâvet olunduklarında mü’minlerin sözleri ancak: İşittik ve itaat ettik, demektir. İşte bunlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.” (Nûr, 51)

Sözü, bu doğru sözlü olanlara tıpatıp uymaktadır.

1 Buhârî, “Kitâbu’t-Tefsîr”, “İçki, kumar, dikili taşlar ve fal okları, şeytanın amellerinden birer pisliktir, âyetinin tefsiri babı”. 4617 nolu hadisin bir kısmı. 8/277

5. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrini yerine getirmek için düşmanla olan antlaşmaya sahâbenin bağlı kalmaları:

Sahâbenin -Allah onlardan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uymaları yalnızca normal hallerde değildi. Hatta onlar hem darlıkta, hem bollukta, hem savaş zamanında ve her zamanda, hayatın her işinde böyleydiler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrini uygulamak için düşmanlara verdikleri sözlerini yerine getirmeleri ile ilgili olarak İmam Ebu Davud ve İmam Tirmizi, bize Süleyman b. Âmir'in şöyle dediğini nakledecekler:

“Muâviye -Allah ondan râzı olsun- ile Bizanslılar arasında bir antlaşma vardı. O onların topraklarına doğru gidiyor ve nihâyet antlaşma süresi sona erdi mi onlarla savaşırdı. Bineğin üzerinde bir adam:

- Allahu Ekber, Allahu Ekber, biz ahde vefâliyız, bizde ihânet yoktur, diyerek geldi.

Dönüp baktıklarında onun Amr b. Abese -Allah ondan râzı olsun- olduğunu anladılar. Muâviye -Allah ondan râzı olsun- ona haber göndererek sordu, o da şöyle dedi:

- Ben Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle buyururken işittim:

“Kimin bir başka kavim ile bir antlaşması varsa, süresi

bitinceye veya onlara adaletli bir şekilde antlaşmalarını bozduğunu bildirinceye kadar herhangi bir düğümü bağlamasın ve çözmesin.”

Bunun üzerine Muâviye -Allah ondan râzı olsun- geri döndü.”¹

---

1 Sahih-i Sünen-i Ebî Davud, “Kitâbu’l-Cihad”, “Devlet başkanının kendisi ile düşman bir topluluk arasında bir antlaşma olur da o toplulukla savaşmak üzere yola çıkarsa babı”, hadis no: 2397, 2/528; Sahihu Süneni’t-Tirmizi, “Ebvâbu’s-Siyer”, “İhânet etme hakkında gelen şey babı”, hadis no: 1285, 2/113-114 lafız Ebû Dâvûd’a âittir.

6. Sahâbenin, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in em-rine bağlı kalarak ipek kullanmamaları:

İmam Taberî'nin rivâyetine göre müslüman askerler Yermük'de konaklayınca, müslümanlar düşmanlarına:

- Biz sizin komutanınızla konuşmak ve görüşmek istiyoruz. Bizi bırakın da onun yanına gidip konuşalım, dediler. Müslümanların bu istekleri kendisine bildirilince komutan onlara izin verdi.

Ebu Ubeyde ve Yezid b. Ebî Süfyan ona bir elçi olarak gittiler. Yanlarında el-Haris b. Hişam, Dırar b. el-Ezver ve Ebu Cendel b. Suheyl de -Allah onlardan râzı olsun- vardı. O gün kralın kardeşi¹ karargahında hepsi de ipekten olmak üzere otuz çadır ve yukarıdan yere kadar örten otuz tane de örtü vardı.

Müslümanlar oraya gelince çadırlara girmeyi kabul etmediler ve:

“Biz ipeği helâl görmüyoruz. Onun için yanımıza sen çık, dediler. O da hazırlanan yaygıların olduğu yerde yanlarına çıktı. Bu durum Herakliyus'a ulaştınca o şöyle dedi: Ben size söylemedim mi? İşte bu zilletimizin başlangıcıdır. Artık bizim için Şam yoktur. Uğursuz olarak doğan bir evlattan dolayı Rumların vay haline!”²

1 Kralın kardeşi Bizans ordusunun kumandanı idi. Adı da Tozarık idi. (Bk. el-Bidaye ve'n-Nihaye, 7/9)

2 Taberî, Tarih, 3/403

Bir başka rivâyette sahâbe şöyle dediler:

“Böyle bir yere girmeyi helâl olarak görmüyoruz. Bunun üzerine onlar için yere ipekten yaygılar yayılmasını emretti.

Sahâbe:

- Biz bunların üzerine oturmayız, dediler. Bunun üzerine istedikleri yerde onların yanında oturdu.”¹

Düşmanlarla karşılaşmak, bu hayırlı insanları Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uymaktan alıkoymamıştır. Bu işte, ilk anda düşmanlar için bir fayda görülmesi ile -önceki örnekte görüldüğü gibi- kendilerinin faydasına olması arasında fark yoktur. Bu ruhen zayıf, kıt akıllı ve kıt îmânlı bazı kimselere göre basit işlerden olsun veya büyük işlerden olsun onlar için fark etmezdi. Onlar Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uymaktan nasıl yüz çevirebilirlerdi ki?

Onlar ki Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle buyururken işitmişlerdi:

“Zillet ve alçalmışlık, benim emrime aykırı hareket edenlerin üzerine kılındı.”²

1 el-Bidaye ve'n-Nihaye, 7/ 9-10

2 Hadisi, İmam Ahmed, Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet etmiştir. (Bk. Müsned, hadis no: 5115, 7/122) Ahmed Muhammed Şakir senedinin sahih olduğunu belirtmiştir. Müsned'in aynı yerdeki (7/122) dipnotuna bakınız.

Onlar sadece bunu işitmekle kalmadılar. Hatta bunu iyice ezberleyip anladılar, gereği gibi riâyet ettiler, hayatlarında uyguladılar. Keşke günümüz müslümanları bu gerçeği idrâk edebilseler! Allah Teâlâ, müslümanların zaferini veya yenilgiye uğramalarını birtakım şeylere bağlamıştır. Bunların en önemlisi: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uymak veya O'na karşı gelmektir. O'na itaat eden izzet ve yeryüzünde iktidar sahibi olur. O'na karşı gelen ise, zelil olur ve alçalır. Belki de müslümanların bu gerçeği idrak etmeleri ve hayatlarında bunun gereğini yerine getirmeleri, onları içinde buldukları bu zillet ve kaybolmuşluk halinden çıkarabilir.

7. Sahâbenin, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in namazda ayakkabılarını çıkardığını gördükleri zaman, namazda oldukları halde ayakkabılarını hemen çıkarmaları:

Hiçbir seven, sevdiğinin emirlerini yerine getirmekle kalmaz. Hatta büyük bir özlemle onun hareketlerini gözetler. Dikkatle onun yüzündeki değişiklikleri, gözlerinin işaretini takip eder. Belki bu yolla sevdiğinin sevdiği şeyi tespit eder, o da hemen onu yapar veya sevdiğinin nefret ettiği bir şeyi öğrenir, ondan hemen uzaklaşır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i samimi olarak seven o hayırlı insanlar da böyle idiler. Onlar onun emrini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmakla kalmadılar. Aksine O'nun yaptıklarını takip ediyor ve O'nu örnek almak için davranışlarını severek, takdir ederek ve büyük bir özlemle gözetliyorlardı. O'nun herhangi bir işi yaptığını gördüklerinde onu hemen yapıyorlar, bir şeyden de uzaklaştığını veya O'nu terk ettiğini gördüklerinde de ondan hemen uzaklaşıyorlardı.

Buna delâlet eden mükemmel örneklerden birisi de İmam Ebû Davud'un, Ebu Saîd el-Hudrî'den -Allah ondan râzı olsun- naklettiği şu rivâyettir:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ahabına namaz kıldırırken ansızın ayakkabılarını çıkardı ve onları sol tara-

fina bıraktı. Sahâbe bunu görünce, onlar da ayakkabılarını çıkardılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- namazını bitirince:

- Ayakkabılarınızı çıkarmaya sizi iten sebep nedir? diye sordu.

Onlar:

- Biz senin ayakkabılarını çıkardığını gördük. Bunun üzerine biz de ayakkabılarımızı çıkardık, dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Şüphesiz Cebrâil bana geldi ve ayakkabımda bir pislik olduğunu bana haber verdi.

Sonra şöyle buyurdu:

- Sizden biriniz mescide geldiğinde ayakkabısına bakın. Eğer ayakkabısında bir pislik ya da rahatsız edici bir şey varsa, onu silsin ve ayakkabısıyla namaz kılsın.”¹

Allahu Ekber! Sahâbe, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uymakta ne kadar acele etmeye gayretliydi! Allah onlardan razı olsun. Mükâfatıyla onları hoşnut etsin, bizi de onların yürüdükleri yolda yürütsün.

---

1 Sahih-i Sünen-i Ebî Davud, “Kitâbu’s-Salat”, “Ayakkabı ile namaz kılma babı”, hadis no: 605, 1/128

8. Bir kadının, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in tehdidini işittince bileziklerini çıkarvermesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uymak sadece erkeklerin yaptığı bir iş değildi. Hatta O'nu samimi olarak seven mü'min hanımlar da böyleydiler. Bunun delillerinden birisi de İmam Ebû Dâvûd'un Abdullah b. Amr'dan -Allah ondan ve babasından râzî olsun- naklettiği şu rivâyettir:

“Bir kadın, beraberinde kız çocuğuyla birlikte Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanına geldi. Kız çocuğunun elinde altından iki kalın bilezik vardı.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Bunun zekâtını veriyor musun? diye sordu.

Kadın:

- Hayır dedi.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Kıyamet gününde bunların yerine Allah'ın sana ateşten iki bilezik takması hoşuna gider mi?

(Abdullah b. Amr) dedi ki:

- Kadın o bilezikleri çıkardı ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in önüne bırakarak:

- Bunlar Allah Teâlâ ve elçisi içindir, dedi.”¹

1 Sahih-i Sünen-i Ebî Dâvûd, “Kitâbu'z-Zekât”, “Biriktirilmiş mal nedir ve takıların zekâtı babı”, hadis no:1382,1/291; Elbânî hadisin hasen olduğunu belirtmiştir. (Bk. Aynı yer)

Allahu ekber! Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i seven o mü'min kadın O'nun emrine uyarak bileziklerin zekâtını vermekle yetinmedi. Hatta onlardan vazgeçip onları Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Allah Teâlâ için bir sadaka olarak takdim etti. Allah ondan râzı olsun ve onu hoşnut etsin.

9. Sahâbe kadınlarının, Nebi -sallallahu aleyhi ve sell-em-'in yol kenarlarında yürüme emrini uygulamak üzere duvarlara sürtünerek yürüme emri:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrini yerine getirmek için mü'min bir hanımın bu derece acele etmesinin az görülen bir durum ya da istisnâî bir olay olduğunu kimse zannetmesin. Hayır! Kâbe'nin Rabbine yemin olsun ki, sahâbe hanımlarının hayat hikâyelerini inceleyen bir kimse, o mü'min hanımlara egemen olan halin bu olduğunu görecektir.

Şimdi onlar hakkında İmam Ebû Dâvûd'un, Ebu Useyd el-Ensârî'den -Allah ondan râzı olsun- yaptığı şu rivâyete kulak verelim.

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- mescitten çıkarken yolda erkeklerin kadınlarla karıştıklarını görünce şöyle buyurdu:

- Geri çekilin! Sizin yolun ortasında yürüme hakkınız yoktur. Size yolun kenarlarında yürümek düşer.”

Bu sebeple bir kadın yürüdü mü duvara yapışır-
dı. O kadar ki duvara yapıştığından elbisesi de duvara
takılırdı.¹

1 Sahih-i Sünen-i Ebî Davud, “Kitâbu'l-Edeb”, “Kadınların yolda erkeklerle beraber yürümesi hakkındaki bab”, hadis no: 4392, 3/989.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin 4. belirtisine geçmeden önce kendimizi hesaba çekmek üzere kısaca bir duralım: Acaba biz, erkek ve kadınlarımızla, erkek ve kadın sahâbe gibi miyiz?

Bizden pek çok kimse, sabah ilk iş olarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti olan sakalı tıraş etmiyor muyuz?

İslâm'a mensup pek çok kadın, merasimlere ve çarşı, pazara çıkmakla O'na muhalefet etmiyorlar mı?

Erkek ve kadınımızla bizden bazı kimseler, yabancı bir ortama gidecek olursa, o müslümanlardan mı, yoksa yahudi ve hıristiyanlardan mı olduğu ayırt edilebiliyor mu?

4. MESELE

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin beşinci belirtisi:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine yardım etmek ve O'nun şeriatını savunmak:

Bilindiği gibi seven kimse zamanını, gücünü, sahip olduğu her şeyi, hatta canını sevdiği kimsenin canını, malını fedâ ettiği şey için fedâ eder. Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Allah Teâlâ'nın kendisine bağışladığı bütün gücünü, imkânlarını, malını ve canını insanları karanlıklardan aydınlığa, kullara kul olmaktan, kulların Rabbine ibâdete çıkarmak için fedâ etmiştir.

Allah Teâlâ'nın yolunda Allah'ın adı en yüce, kâfirlerin sözü ise en aşağılarda olsun diye hakkıyla cihad etmiştir. Yeryüzünde fitne yani şirk kalmasın ve din bütünüyle Allah Teâlâ'nın oluncaya kadar savaşmıştır.

O'nu sevenler, bütün bu hususlarda O'nun sünnetini ve hayatını örnek alır ve O'nun yolundan gider. Allah'a hamdolsun ki eskiden olduğu gibi, ellerinde olan her türlü güç ve imkânı, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in uğrunda zamanını, malını ve canını fedâ ettiği amaç için fedâ edegeldiler ve bu uğurda mallarını ve canlarını ortaya koydular. Aşağıda bunu gösteren o hayırlı kimselerin bazı konumlarını söz konusu edeceğiz.

1. Enes b. Nadr'ın -Allah ondan râzı olsun-, Allah yolunda canları fedâ etmeye çağırması ve bizzat kendisinin canını fedâ etmesi:

Daha önce de zikredildiği gibi, Uhud savaşında müs-lümanların saflarda bir bozulma yaşanmış ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in öldürüldüğü şâyiası yayılmıştı. Bazı sahâbîler, bu fâcia haberinden etkilenerek çaresiz bir şekilde oturmuşlardı. Enes b. Nadr -Allah ondan râzı olsun- bunların yanına gelerek onlara:

- Ne diye oturuyorsunuz, diye seslendi.

Onlar:

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- öldürüldü, dediler.

Bunun üzerine Enes b. Nadr şöyle dedi:

- Ondan sonra hayatı ne yapacaksınız? Kalkın Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- öldüyse, siz de O'nun uğrunda ölün."¹

Dîni savunmak, Allah Teâlâ'nın adını yüceltmek için bizzat kendisi ne yaptı? İmam Buhârî, Enes'ten bize şöyle dediğini anlatır:

"Uhud gününde müslümanlar geri çekilince Enes b. Nadr -Allah ondan râzı olsun- şöyle dedi:

1 Bk. İbn-i Hişam, Sîre, 3/30; Ayrıca bk. İbn-i Hibban, es-Sîretu'n-Nebeviyye, s. 225; İbn-i Hazm, Cevâmiu's-Sîre, s.

- Allah'ım! Ben bunların -arkadaşlarımın- yaptıklarından dolayı sana mazeret beyan ediyorum. Şunların -müşriklerin- yaptıklarından da uzak olduğumu bildiriyorum.”

Daha sonra ileri atıldı. Sa'd b. Muaz -Allah ondan râzı olsun- önüne çıktı.

Enes:

- Ey Sa'd b. Muaz, Nadr'ın Rabbine yemin ederim ki, işte cennet. Gerçekten ben onun kokusunu Uhud'un berisinden alıyorum, dedi.

Sa'd -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

- Ey Allah'ın elçisi! Ben onun yaptığını yapamadım.

Enes -Allah ondan râzı olsun- der ki:

- Vücutunda kılıç darbesi, mızrak dürtmesi veya isâbet eden oklardan seksen küsur yara tespit ettik, onun öldürülmüş olduğunu, müşrikler tarafından azalarının ke-sildiğini gördük, onu ancak kız kardeşi parmak uçlarını görünce tanıyabildi.

Enes -Allah ondan râzı olsun- der ki:

“Biz,

﴿ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴾

“Mü'minler içinde Allah'a verdikleri söze sâdik kalan yiğitler vardır. Bu itibarla onlardan kimi şehit

olmuştur, kimi de (şehit olmayı) bekler. Onlar, vermiş oldukları sözü hiç değiştirmemişlerdir.” (Ahzâb, 23)

Âyetinin onun ve benzerleri hakkında indiğini görür veya zannederdik.¹

Allah ondan râzı olsun ve mükafatıyla onu hoşnut etsin.

---

1 Buhârî, “Kitâbu'l-Cihad”, “Allah Teâlâ'nın: **Mü'minler içinde Allah'a verdikleri söze sâdık kalan yiğitler vardır. Bu itibarla onlardan kimi şehit olmuştur, kimi de (şehit olmayı) bekler. Onlar, vermiş oldukları sözü hiç değiştirmemişlerdir, âyetinin tefsiri babı**”. 2805 nolu hadisin bir kısmı. 6/21

2. Harâm b. Milhân'ın -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dâvetini tebliğ ederken kendisini fedâ etmekten mutluluk duyması:

Sevgisinde samimi olan başka birisi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâletini tebliğ edince öldürülüyor. Fakat o âhîret yurduna intikal etmeden önce bu büyük mutluluğa kavuşmanın sevinç ve neşesi ile içinde hissettiklerini açıklayabilme fırsatını buluyor. Bu samimi olarak sevenin haykırışı ne idi? Şimdi onun başından geçen olayı İmam Buhârî'nin, Enes'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği şekliyle okuyalım:

“Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Ümmü Süleym'in bir kardeşi olan dayısını yetmiş suvari ile birlikte gönderdi. Ümmü Süleym'in kardeşi Harâm -ki o total bir adamdı¹ ve filanca oğullarından bir adam gitti. Harâm dedi ki:

- Siz yakında durunuz, ben de onların yanına gideyim. Eğer onlar bana emân verirlerse (siz... olursunuz)² eğer beni öldürürlerse arkadaşınızın yanına gidirsiniz.

1 “ki o total bir adamdı” ibâresi hakkında İbn-i Hacer şöyle demiştir: Görüldüğü kadarıyla hadisteki “ki o” ifâdesi, yazan tarafından sehven öne alınmıştır. Doğrusu ise sonraya alınmasıdır. İfâdenin doğru şekli de şöyledir: Harâm'ın kendisi ve total bir adam gittiler...” (Fethu'l-Bârî, 7/387)

2 “Eğer bana emân verirlerse” ifâdesi bir başka rivayette: “Eğer bana emân verirlerse, siz de benim yakınımda olursunuz” şeklindedir. (Bk. Aynı yer)

Harâm:

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâletini tebliğ etmek için bana emân verir misiniz? dedi.

Onlarla konuşmaya koyuldu.¹ Onlar bir adama işâret edince o da arkasından dolanıp, ona mızrağını sapladı.

-Hadisin ravilerinden biri olan- Hemmâm dedi ki:
“Zannederim mızrağı ona iyice sapladı, dedi.”

(Haram):

- Allahu Ekber! Kâbe'nin Rabbine yemin olsun ki şehâdeti kazandım, dedi.²

İşte sevdiği Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâletini tebliğ ederken canını fedâ etmeyi kazanç kabul eden, sevgisinde samimi olan birisi.

Kâbe'nin Rabbine yemin olsun ki gerçek kazanç odur. Allahım! Böyle bir başarıdan bizi mahrum etme! Âmin yâ Rabbe'l-Âlemin.

1 “Onlarla konuşmaya koyuldu” ifâdesi Taberî'nin rivâyetinde şöyledir: “Harâm çıktı: Ey Meûne kuyusu ahali! dedi. Ben Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in size gönderdiği bir elçisiyim. Bu sebeple Allah'a ve elçisine îmân edin.” Evin içinden bir adam bir mızrakla çıktı ve o mızrağı yan tarafından sapladı, öbür tarafından çıktı. (Bk. Aynı yer)

2 Buhârî, “Kitâbu'l-Meğâzi”, “Racî', Ri'l, Zekvân ve Maûne Kuyusu savaşı babı”. 4091 nolu hadisin bir kısmı. 7/385-386

3. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefatına ve zor şartlara rağmen Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun- Üsâme b. Zeyd'in ordusunu göndermesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Rabbine kavuşunca, O'nun ashâbı en ağır belâlarla karşı karşıya kaldılar. Zirâ Araplar dînden dönüp sığınaklarında -Medine-i Münevvere'de- müslümanlara hücum etmek istediler. Sahâbe, -Ammar b. Yasir'in de vafettiği gibi-, çobansız bir deve sürüsüne döndüler. Medine-i Münevvere -kendi ifâdesiyle- sâkinlerine bir yüzükten bile daha dar gelmeye başladı.¹

Bu derece zor haller ve ağır şartlara rağmen daha önce Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, Allah Teâlâ'nın düşmanları ile Medine-i Münevvere'den uzak diyarlarda savaşması için hazırlamış olduğu Üsâme'nin ordusunu gönderme emri verildi. Fakat ordu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hastalığının ağırlaşması, sonra da Rabbinin rahmetine intikal etmesi dolayısıyla beklemişti.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i en çok seven Ebu Bekir es-Sıddık'ın -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu emri karşısındaki tutumu ne idi? İmam Taberî'nin, Âsim b. Adiy'den yaptığı şu rivâyete kulak verelim:

1 İbn Hibban, es-Sîretu'n-Nebeviyye, s. 428

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefatından iki gün sonra Ebu Bekir'in münâdîsi seslendi:

“Üsâme'nin askerlerinin gönderilme işi gönderilsin! Sakın Üsâme askerlerinden hiç kimse Medine'de kalmasin. Mutlaka el-Curf¹ denilen yerdeki karargahına gitsin.”²

Üsâme, durumlardaki değişiklikleri göz önünde bulundurarak ordu ile birlikte Medine'de kalmak için Ebu Bekir es-Sıddık'tan izin isteyince ona şu satırları yazdı:

“Benim için ilk iş olarak, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrini yerine getirmekten daha uygun bir şey yoktur. Vahşi kuşların gelip beni kapmaları bu işten (senin isteğini yerine getirmekten) daha çok hoşuma gider.”³

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefatını duyarlar-sa Arapların Medine'ye hücum etmeleri korkusuna işâret edilince Ebu Bekir es-Sıddık -Allah ondan râzî olsun- buna şu sözleriyle cevap verdi:

“Ben, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gönderdiği bir orduyu alıyorsam pek büyük bir cüretkârlık göstermiş olurum. Nefsim elinde olan Allah'a yemin olsun ki Arapların üzerime gelmeleri bana, Rasûlullah -sallallahu aleyhi

1 el-Curf Medine'den Şam'a doğru üç mil uzaklıkta bir yerdir. (Mu'cemu'l-Buldân, no: 3053, 2/149)

2 Taberî, Tarih, 3/223

3 Halife b. Hayyât Tarihi, s. 100

ve sellem-'in gönderdiği bir orduyu alıkoymamdan daha sevimlidir.”¹

Taberî'nin rivâyetine göre şunları söylemiştir:

“Ebu Bekir'in canı elinde olana yemin olsun ki, eğer yırtıcı hayvanların beni parçalayacaklarını bilsem yine de Üsâme ordusunu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrettiği şekilde gönderirim. Köylerde benden başka kimse kalmayacak olsa dahi yine onun emrini yerine getirirdim.”²

Kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan Allah'a yemin olsun ki, gerçekten o Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevenlerin en büyüğüdür. Sonra onun yürüyerek, Üsâme de binekli olduğu halde orduyu uğurladığını görüyoruz. Abdurrahman b. Avf -Allah ondan râzı olsun-, Üsame'nin bineğini tutmuş çekiyordu.

Bu sırada Üsâme ona:

- Ey Rasûlullah'ın halifesi, Allah'a yemin olsun ki, ya sen binersin yahut ben inerim.”

Ebu Bekir şu cevabı verdi:

- Allah'a yemin olsun ki, sen inmeyeceksin ve yine Allah'a yemin olsun ki, ben de binmeyeceğim. Allah

1 Zehebî, Tarihu'l-İslam, -Raşid halifeler dönemi-, s. 20-21

2 Taberî Tarihi, 3/225

yolunda bir an ayaklarımın tozlanmasının bana ne zararı var ki!”¹

Üsâme’ye de şu tavsiyelerde bulundu:

“Allah’ın elçisinin sana verdiği emirleri yerine getir. Önce Kudâaların yurdundan başla, sonra Âbil’e git. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in verdiği hiçbir emri yerine getirmekte kusur etme!”²

Bir başka rivâyette şöyle demiştir:

“Emrolunduğun yöne doğru ordunla beraber yola koyul ey Üsâme! Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in sana emrettiği yere kadar savaş.”³

Allah’a yemin olsun ki, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’e duyulan gerçek samimi sevgi, işte budur! Allah Teâlâ’nın dînini savunmak ve hak sözünü de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in emrettiği şekilde yükseltmek için Allah Teâlâ yolunda cihada çıkmak.

---

1 Taberî Tarihi, 3/226

2 Taberî, Tarih, 3/227

3 Zehebî, Tarihu'l-İslâm, s. 20-21

4. Zor şartlara rağmen Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun- zekât vermeyenler ve dînden dönenlerle savaşması:

Zekât vermeyenlerle savaşma konusu gündeme gelince, samimi olarak elçisi seven bu yüce şahsiyetin azim ve kararını řu ünlü sözleriyle açıkladığını görüyoruz:

“Allah’a yemin olsun ki, eğer Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’e verdikleri bir deve yularını¹ bana vermeyecek olurlarsa, bunun için onlarla savaşırım.”²

Üstelik Ebu Bekir es-Sıddık -Allah ondan râzı olsun- dînden dönen bazı kabilelerin Medine-i Münevvere’ye hücum etmek istediklerini anlayınca kılıcını çekerek bizzat üzerlerine gitti.

Mü’minlerin annesi Âişe-i Sıddıka -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şöyle der:

“Babam kılıcını çekerek ve devesine binerek Zu’l-Kassa’ya³ doğru yola çıktı.”⁴

1 Deve yuları: Zekat olarak alınan devenin bağlandığı iptir. Çünkü zekat sahibi deveyi teslim etmekle yükümlüdür. Bunun kabzedilmesi ise ancak yular ile mümkün olur. (Bk. en-Nihaye fi Garibi’l-Hadis, 3/280)

2 Müslim, hadis no: 32, 1/52.

3 Zu’l-Kassa: Nasır dedi ki: Zu’l-Kassa, Medine’ye 24 mil uzaklıkta bir yer olup, Rebeze’ye giden yoldur. (Mu’cemu’l-Buldân, no: 9720, 7/416)

4 el-Bidâye ve’n-Nihâye, 6/355

Kendisinden Medine’de kalması ve kendisinin yerine başkasını göndermesi istenince şöyle cevap vermiştir:

“Hayır! Allah’a yemin olsun ki bunu yapmam. Andolsun bizzat ben size yardım edeceğim.”¹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in getirdiği dinin kendisine seslenmekte olduğunu gören o samimi seven nasıl yerinde oturabilirdi? Allah Teâlâ’nın sevgilisi Muhammed Mustafa’ya indirdiği pak şeriatın kendisinin savaşa çıkmasını ve O’na yardım etmesini istediğini duyar da nasıl savaşa çıkmaz?

Biz, bu tavıra göre neredeyiz? Hak dinin bugün yer yüzünün doğusunda ve batısında imdadına yetişmemizi istediğini görmüyor muyuz? İslâm şeriatının yakın olsun, uzak olsun, dünyanın dört bir yanından bize feryad ederek seslendiğini duymuyor muyuz?

Bu feryatlara cevap veren var mı?

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-’i sevme iddiasında olmakla birlikte, Allah Teâlâ’nın, haklarında:

﴿ وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴾

1 Taberî Tarihi, 3/247; Ayrıca bk. İbnu’l-Esir, el-Kâmil fi’t-Tarih, 2/233; el-Bidâye ve’n-Nihâye, 6/355

“Onların kalpleri vardır, fakat onlarla anlamazlar, gözleri vardır, fakat onlarla görmezler, onların kulakları vardır, fakat onlarla işitmezler. Bunlar, tıpkı hayvanlar gibidirler. Hatta daha sapık. İşte gaflet içerisinde olanlar, bunlardır.” (A'râf, 179) diye sözünü ettiği kimselerden olanlar korkmazlar mı?

5. Berâ b. Mâlik'in -Allah ondan râzı olsun-, düşmanın içinde bulunduğu bahçe duvarından kapıyı içerden açmak için içeriye atılmasını istemesi:

Yemâme savaşında yalancı Müseylime'nin adamları bir bahçenin içine çekilip bahçe duvarının kapısını üzerine kapatmışlardı. Gerçek sevenlerden birisi, kapıyı müslümanlara açabilmek için kendisini bahçe duvarının üzerine atmalarını müslüman kardeşlerinden istedi.

İmam Taberî onun kıssasını bize şöyle anlatmaktadır:

“Daha sonra müslümanlar onların üzerine yürüdüler. Nihayet onları “ölüm bahçesi” diye bilinen bahçeye girmek zorunda bıraktılar. Bahçenin içinde Allah'ın düşmanı yalancı Müseylime de vardı. Berâ b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun-:

“Ey müslümanlar beni bahçeye onların üzerine atın” dedi.

Bir başka rivâyette:

“Ey müslümanlar! Beni onların üzerine bahçeye fırlattın, dedi.”¹

İnsanlar:

- Ey Berâ! Bu işi yapma, dediler.

Kendisi:

---

1 Bk. İbn Hibban, es-Sîretu'n-Nebeviyye ve Ahbâru'l-Hulefâ, s. 438.

- Allah'a yemin olsun ki, mutlaka beni bahçenin içine, onların üzerine atacaksınız.

Bunun üzerine onu kaldırdılar. Duvarın üzerinden onlara bakıyordu. Üzerlerine atıldı ve bahçe kapısına doğru onlarla çarpıştı. Nihayet kapıyı müslümanlara açtı. Müslümanlar da bahçenin içerisine, üzerine girdiler. Allah düşmanı Müseylime öldürülünceye kadar onlarla çarpıştılar.”¹

Allahu Ekber! Berâ -Allah ondan râzı olsun-, canı gerçekten değerli olduğu halde Allah yolunda nasıl da canını ucuz bir şeymiş gibi fedâ etti! Kâbe'nin Rabbine yemin olsun ki o, bizim gibilerin binlercesinin canından daha değerli idi.

---

1 Taberî, Tarih, 3/290; Ayrıca bk. el-Kâmil fi't-Târih, 2/246

6. Yermûk savaşında dört yüz müslümanın ölmek için bey'atleşmesi:

Yermûk savaşında samimi sevgi besleyenlerden dört yüz kişinin dîni savunmak, Allah Teâlâ'nın adını yüceltmek, fitne ve fesadı yeryüzünden kaldırmak için ölünceye kadar savaşmak üzere bey'atleştiklerini görüyoruz.

Hâfız İbn-i Kesir, Ebu Osman el-Gassânî'nin babasından şöyle dediğini rivâyet etmektedir:

“Ebu Cehil’in oğlu İkrime -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte pek çok yerde savaşmışken bugün sizden mi kaçacağım?

Daha sonra:

- Kim ölünceye kadar savaşmak üzere bey'at eder diye seslendi.

Amcası Hâris b. Hişâm ve Dırar b. el-Ezver müslümanların ileri gelenlerinden ve atlılarından oluşan dört yüz kişi ile birlikte ona bey'at etti. Hâlid'in çadırı önünde sebatla savaştilar. Nihayet hepsi de ağır yaralar aldılar, aralarından Dırar b. el-Ezver'in de bulunduğu pek çok kişi öldürüldü. Allah hepsinden râzı olsun.”¹

1 el-Bidâye ve'n-Nihâye, 7/11-12; Ayrıca bk. Taberi Tarihi, 3/401; el-Kâmil fi't-Târih, 2/283

7. Zübeyr'in, İslâm ordusu için, kapısını içeriden açmak üzere büyük bir kalenin burcuna çıkması:

Mısır'da canını Allah Teâlâ'ya bağışlayan, arkadaşları ile birlikte, Berâ b. Mâlik'in Yemâme'de yaptığının aynı-sını yapan gerçekten samimi bir şekilde seven bir kişiyi daha görüyoruz. Bu fedakârlıklarda, birbirlerine benze-melerinde garipsenecek bir taraf yoktur. Çünkü onların hepsi de aynı okuldan mezun olan ve aynı kişiyi seven kimselerdir. Bu okul, Muhammedî okuldur. Bu sevdikleri kişi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir. İmam İbn-i Abdulhakem bize onun ve diğer hayırlı arkadaşlarının olayı-nı şöylece anlatmaktadır:

“Amr b. el-Âs'ın kaleyi fethetmesi gecikince Zübeyr -Allah ondan râzı olsun- şöyle dedi:

- Ben canımı Allah'a adıyorum. Bu yolla da Allah'ın müslümanlara fethi nasip edeceğini ümit ederim.”

Güvercin pazarı tarafından kalenin üzerine bir merdiven dayadı, sonra oraya çıktı. Onlara, tekbirini duydukları zaman hep birlikte kendisine karşılık vermele-rini söyledi. Kaledekiler, Zübeyr'i elinde kılıcı, kalenin üzerinde tekbir getirdiğini duyuncaya kadar fark edemediler. Müslümanlar merdivene doğru koşular. Öyle ki Amr kırılır korkusuyla onları önledi. Zübeyir ve onun arkasından gelenler içeri hücum edince o da, beraberin-

dekiler de tekbir getirdiler. Müslümanlar da dışarıdan tekbir getirdiler. Kalenin içindekiler ise, bütün Arapların kalenin içinde olduklarından şüphe etmediler. Bundan dolayı kaçııp durdular.

Zübeyr ve arkadaşları kalenin kapısına giderek kapıyı açtılar. Böylece müslümanlar kaleyi ele geçirmiş oldular.”¹

Allah onlardan râzı olsun, onları mükâfatıyla hoşnut etsin. Bu dîne fedâkarlıkları, bu dîni sevmeleri ne kadar da samimi idi!

---

1 Futuhu Mısır ve Ahbâruhâ, s. 52

8. Numan b. Mukarrin'in -Allah ondan râzı olsun-, Allah'a, müslümanlara zafer vermekle birlikte kendisine şehâdeti nasip etmesi için yalvarması:

Nehâvend savaşında bir başka samimi seven kimseyi görüyoruz.

Allah Teâlâ'ya müslümanlara zafer ile birlikte kendisine de şehâdeti lûtfetmesi için duâ ediyor.

Hâfız Zehebî şunları anlatmaktadır:

“Nehâvend savaşında iki ordu karşılaşınca Numan b. Mukarrin -Allah ondan râzı olsun-:

- Şayet ölürsem, kimse dönüp bana bakmasın. Ben bir duâ yapacağım, siz de âmin diyeceksiniz, dedi.

Sonra şöyle dua etti:

Allahım! Müslümanların zaferi ile birlikte bana da şehâdeti nasip et.”

Herkes âmin! dedi. İlk şehid Numan oldu.¹ -Allah ondan râzı olsun ve ona verdiği mükafatla onu hoşnut etsin.-

Bir başka rivâyete göre dedi ki:

“Allah'ım! Dînini aziz kıl! Kullarına yardım et, Numan'ı da senin dinini aziz kılmak ve kullarına yardım etmek üzere bugünün ilk şehidi kıl!”²

1 Tarihu'l-İslam, s. 225.

2 Bk. el-Kâmil fi't-Târih, 3/5

Ne kadar büyük ve ne kadar yüce bir duâ! Bu övülen duâyaya ancak nefislerine zor gelen şeylere sabreden, dünya ve âhirette büyük nasip sahibi kimseler muvaffak olurlar.

9. Müslümanların, Allah Teâlâ yolunda canlarını fedâ etme özelemleri:

Bu belirtiyeye dair açıklamalarımı Ubâde b. Sâmî't'in -Allah ondan râzî olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e samimiyetle sevgi duyan müslümanların, şirk kalmayınca ve dîn yalnızca Allah Teâlâ'nın oluncaya kadar Allah yolunda canlarını fedâ etme isteklerini Mukavkıs'a açıklarken söylediği sözlerle bitirmek istiyorum.

Ubâde -Allah ondan râzî olsun- der ki:

“İçimizden, sabah-akşam kendisine şehâdeti nasip etmesi ve ülkesine, toprağına, eşine ve evlâtlarına geri çevirmemesi için Allah'a yalvarmayan hiçbir kimse yoktur. Bizden hiçbir kimse geride bıraktıklarını düşünmez. Çünkü bizim her birimiz eşini ve çocuklarını Rabbine emânet etmiştir. Bizim düşüncemiz gelecekte karşımıza çıkacak şeylerdir.”¹

Acaba biz böyle miyiz?

Allah'ım hepimizi böyle kıl. Âmin yâ Rabbe'l-Âlemin.

1 Futuhu Mısır ve Ahbâruhâ, s. 54

SONUÇ

Ben zayıf kuluna bu araştırmayı bitirme nimetini bana ihsan eden Allah'a hamdolsun. O'ndan bu çalışmayı kabul buyurmasını niyaz ederim. Bu çalışmada birkaç nokta açıkça öne çıkmaktadır.

Bunların bir bölümü şunlardır:

1. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i canımızdan, babamızdan, çocuklarımızdan, eşimizden, malımızdan ve bütün insanlardan daha çok sevmemiz gerekir.

2. Şüphesiz O'nu sevmek, dünyada îmânın tadını almanın, âhirette de O'na arkadaş olmanın sebeplerindedir.

3. O'nu sevmenin birtakım belirtileri vardır. Bunların birkaçı şunlardır:

a) O'nu görmeyi ve O'nunla arkadaşlık etmeyi çokça arzulamak. Bunlardan mahrum kalmayı, bu dünyada başka her şeyi kaybetmekten daha büyük bir musibet görmek.

b) O'nun uğrunda canı ve malı fedâ etmeye tam anlamıyla hazır olmak.

c) O'nun emirlerine uymak ve yasaklarından kaçınmak.

d) Sünnetine yardım etmek ve şeriatini savunmak.

4. Ashâb-ı Kiram -Allah onlardan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e duydukları sevgide gerçekten samimi idiler. O'nun yüzüne bakmak ve O'nunla birlikte olmak, onlar için dünyadaki her şeyden daha çok sevimli idi. Onlar, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- uğrunda canlarını ve mallarını fedâ etmeyi bir saadet olarak görüyorlardı. Aynı şekilde O'nun emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından sakınmak için acele ediyorlardı. Onlar değerli olan canlarını onun sünnetine yardım etmek ve Allah'ın üzerine indirdiği şeriatini savunmak için ucuz bir değer gibi fedâ ettiler.

Kendime ve müslüman kardeşlerime, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmeleri konusunda ashâb-ı kiram'ın yolundan gitmelerini tavsiye ederim. Çünkü sadece sevdiğini iddiâ etmek, ne ileri götürür, ne geri bırakır, sahibine de hiçbir fayda vermez, hatta zarar verir.

Allah Teâlâ'nın salât ve selâmı, bereketleri Nebimizin, âile halkının, ashâbının ve ona uyanların üzerine olsun.

Duâmızın sonunda söyleyeceğimiz söz; Âlemlerin Rabbi Allah'a hamdolsun, demektir.

KAYNAKLAR

1. Ebu Bekir Câbir el-Cezâirî, Eyseru't-Tefâsîr, 1. baskı
hicri 1407

2. İbn-i Kesir, el-Bidâye ve'n-Nihâye, Beyrut, 2. baskı
hicri 1394

3. Ahmed Abdurrahman el-Bennâ, Bulûğu'l-Emânî
min Esrâri'l-Fethi'r-Rabbânî, Kahire, tarihsiz

4. Hâfız Zehebî, Tarihu'l-İslâm, Tahkik: Dr. Ömer
Abdusselâm Tedmurî, Beyrut, hicri 1407

5. Tarihu Halife İbn-i Hayyât, Tahkik: Dr. Ekrem Ziya
el-Umerî, Riyad, 2. baskı, hicri 1405

6. İbn-i Cerir et-Taberî, Tarihu'l-Umem ve'l-Mulûk,
Tahkik: Prof. Ebu'l-Fadl İbrahim, Beyrut, tarihsiz.

7. Ebu Abdullah el-Kurtubî, el-Câmi' li Ahkâmi'l-
Kur'ân, Beyrut 1965

8. Ebu'l-Kasım Carullah ez-Zemahşerî, el-Keşşâf Tef-
siri, Beyrut, tarihsiz

9. İbn-i Hazm, Cevâmiu's-Sîre, Tahkik:Dr. İhsan Ab-
bas ve Dr. Nasiruddin el-Esed, Pakistan, hicri 1401

10. İbn-i Kayyim el-Cevziyye, Zâdu'l-Meâd fi Hedyi
Hayri'l-İbâd, Beyrut-Kuveyt, 14. baskı, hicri 1407

11. Hâfız Zehebî, Sîyeru A'lâmi'n-Nubelâ, Beyrut, 2.
baskı, hicri 1402

12. İmam İbn-i Hibban el-Bustî, es-Sîretu'n-Nebeviyye ve Ahbâru'l-Hulefa, Beyrut, 1. baskı, hicri 1407

13. İbn-i Hişam, es-Sîretu'n-Nebeviyye, Takdim ve ta'lik:Taha Abdurraûf Sa'd, Mektebetu'l-Külliyât el-Ezheriyye, Tarihsiz.

14. Dr. Ekrem Ziya el-Umerî, es-Sîretu'n-Nebeviyye es-Sahihâ, Medine-i Münevvere, hicri 1412

15. Nevevî, Şerhu Muslim, Beyrut, hicri 1401

16. İmam el-Cevherî, es-Sihah Tâcu'l-Luğa ve Sihâhu'l-Arabiyye, Tahkik: Ahmed Abdulğafûr Attar, Beyrut, 2. baskı, hicri 1399

17. İmam Buhârî, Sahihu'l-Buhârî -Fethu'l-Bârî ile birlikte- Riyad, Riâsetu İdâratî'l-Buhûs el-İlmiyye..., tarihsiz

18. Muhammed Nâsiruddîn el-Elbânî, Sahihu Sünen-i Ebî Davud, Riyad, 1. baskı, hicri 1409

19. Muhammed Nâsiruddîn el-Elbânî, Sahihu Sünen-i İbn-i Mâce, Riyad, 1. baskı, hicri1409

20. Muhammed Nâsiruddîn el-Elbânî, Sahihu Süneni'n-Nesâî, Riyad, hicri 1409

21. İmam Muslim b. el-Haccac el-Kuşeyrî, Sahihu Muslim, Tahkik: Muhammed Fuad Abdulbâki, Riyad, Riâsetu İdâratî'l-Buhûs'l-İlmiyye ve'l-İftâ. hicri1400

22. İbn-i Sa'd, et-Tabekâtu'l-Kübrâ, Beyrut, hicri 1388

23. Bedruddîn el-Aynî, Umdetu'l-Kârî Şerhu Sahih'il-Buhârî, Beyrut, tarihsiz

24. İbnu'l-Cevzî, Garîbu'l-Hadîs, Tahkik:Dr. Abdulmu'ti Emin Kalecî, Beyrut, 1. baskı, hicri 1405

25. Hâfız İbn-i Hacer, Fethu'l-Bârî, Riyad, Riâsetu İdârâti'l-Buhûs'l-İlmiyye ve'l-İftâ, tarihsiz

26. Ahmed Abdurrahman el-Bennâ, el-Fethu'r-Rabbanî li Tertibi Müsnedi'l-İmam Ahmed b. Hanbel, Kahire, tarihsiz

27. Ebu'l-Kâsım Abdurrahman b. Abdullah b. Abdulhakem, Futuhu Mısır ve Ahbâruhâ, Takdim ve tahkik: Prof. Muhammed Subeyh, Kahire, tarihsiz

28. İbnu'l-Esîr, el-Kâmil fi't-Tarih, Beyrut, 6. baskı

29. İbn-i Manzûr el-İfrîkî, Lisânu'l-Arab'il-Muhit, Hazırlayan ve tertipleyen: Yusuf Hayyat, Beyrut, tarihsiz

30. Hâfız Nûriddîn el-Heysemî, Mecmau'z-Zevâid ve Menbau'l-Fevâid, Beyrut, 3. baskı, hicri 1402

31. Muhammed Nesib er-Rifâî'nin ihtisar ve ta'likiyle İbn-i Kesir Tefsiri Muhtasarı, Riyad, 5. baskı, hicri 1408

32. Ebu Abdillah el-Hâkim, el-Müstedrek ale's-Sahihayn, Beyrut, tarihsiz

33. Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, Tahkik: Ahmed b. Muhammed Şakir, Mısır, 3. baskı, tarihsiz

34. Ebu Ya'lâ el-Mevsilî, Müsned, Tahkik ve tahrir: Prof. Huseyn Selim Esed, Şam, 1. baskı, hicri 1404

35. Yakut el-Hamevî, Mu'cemu'l-Buldan, Tahkik: Prof. Ferid Abdulaziz el-Cundî, Beyrut, 1. baskı, hicri 1410

36. Ahmed Abdurrahman el-Bennâ, Minhatu'l-Ma'bud fî Tertib-i Müsnedi't-Tayâlisi Ebî Davud, Beyrut, 2. baskı, hicri 1400

37. İmam Mâlik, Muvatta, Tahkik: Muhammed Fuad Abdalbâkî, Mısır, hicri 1370

38. İbnu'l-Esir, en-Nihâye fî Garîbi'l-Hadîsi ve'l-Eser, Tahkik: Prof. Tahir Ahmed ez-Zâvî, Prof. Mahmud Muhammed et-Tanâcî, el-Mektebetu'l-İslâmiyye, tarihsiz

